

Jag heter Bruno Lago

Jag heter Bruno Lago, född i Klockrike 19 september 1926,
men uppvuxen i Ödeshög.

Mina föräldrar var Gerda och Gösta Lago,
Gerda, Regina född Nilsson f.23/3 1908, d. 2/10 1994,
Gösta, Verner Lago f. 3/9 1906, d. 12/10 1992.

Jag gifte mig år 1948 med
Anne-Mari Johansson ,f.5/7 1931.

dotter till Alice född Pihl f.15/10 1910,d. 26/10 1990,
och murare Einar Johansson f. 5/12 1907, d. 8/4 1990.

Vi har fostrat 8 barn varav de flesta är gifta och bosatta i Ödeshög.

Anne-Marie och Jag

Alice och Einar Johansson

Gerda och Gösta Lago

Mina barn

Marita född 15maj 1951
Roger född 2 februari 1949
Ingegerd f. 27 okt.-52, d. 23/4,-90
Karin född 4 april 1956
Pia född 22 augusti 1960
Lena född 24 november 1958
Eva född 17 juni 1957.
Joakim Hall född 27 januari 1982

Mitt släktträd

Anders Lago 1798-1867 Gm Beata Maria Israelsdotter Berggren 1798-1883	Soldat Skräddare	Gränna	Soldattorp 108 u Anneberg Backstuga u Jakobstorp
	Gustavia Sophia Lago 1823-1824		
	Carl Oscar Lago 1825-1885 Gm Anna Stina Johannesdotter 5 barn	Skräddare	Gränna
	Israel Lago 1827-1905 og	"kapitalist"	Gränna/USA/Gränna
	Hedda Christina Lago 1831-1919 Gm Anders August Andersson 10 barn	Hemmansägare	Linderås
	Anders Johan Törnqvist 1833-1918 Gm Johanna Zackrisdotter 10 barn	korpral	Ölmstad
	Sara Elisabeth Lago 1836-1925 Gm Erik Daniel Danielsson 10 barn	åkare	Gränna
	August Lago 1839-1906 Gm Gustava Carlson 2 barn	Skräddare	Usa
Carl Oskar Lago			
	Lotta(Charlotta) Carlsdotter Lago / Johansson 1845-1926 Lars Johan Johansson 1854-1932	fiskare	Gustav Adolf
	Anders Johan Carlsson Lago 1849-1926 Gm Ida Charlotta Brandt 1851-1929	skräddare	Gränna Udden u Tykavik
	Hedda Carlsdotter Lago 1851-1942 Gm (1885) Nils Gustav Ny 1860-1929	Hemmansägare postbärare	Gränna Sölvarp
	August Carlsson Lago 1855-1947 Gm Emilai Lovisa Larsdotter 1861-1943	Hemmansägare	Gränna Joenstorp Sölvarp

Hedda Lago / Ny 3 barn	Gustav Viktor Carlsson Lago 1859-1909 og		Hennepin MN Usa	
	Johan Viktor Lago 1878-1965 Gm	Skräddare	Ödeshög	
	Hilma Lovisa Gustavsdotter 1881-1916			
	Anna Augusta Ny 1885-1969 Gm		Lidingö	
Johan Viktor Lago 5 barn	Karl Alf Jeremias Holmberg 1886-1964	Hemmansägare byggmästare		
	Betty Teresia Ny 1888-1971 Gm		Gränna	Knopparp
	Carl Oskar Sundell 1885-1960	Hemmansägare		
	Greta Viktoria Lago 1904-1978 Gm		Ödeshög/Mjölby	Kvarntorp
	Gustaf Charles Wilhelmsson 1909-1971	Mjöltnare		
	Konrad Luther Lago 1905-1964 Og	Skräddare	Ödeshög	Backasand
	Gösta Verner Lago 1906-1992 Gm	Möbelsnickare	Ödeshög	
	Gerda Regina Nilsson 1908-1994			
	Brita Teresia Lago 1908-1993 og			
	Eskil Felix Lago 1910-1976 Gm	skräddare	Ödeshög	
	Stina Astrid Margareta Hagman 1915-1999			

Jag fick en tanke på att berätta lite om mig själv, min uppväxt och min familj eftersom jag har haft förmånen att växa upp, arbeta och verka under en tidsperiod som varit fylld av omdaning och utveckling i samhället.

Min barndom och uppväxt i Ödeshög

Mina första år växte jag upp hos mormor och morfar i ett litet torp som kallades Gammelsby i Ödeshögs skogsbygd.

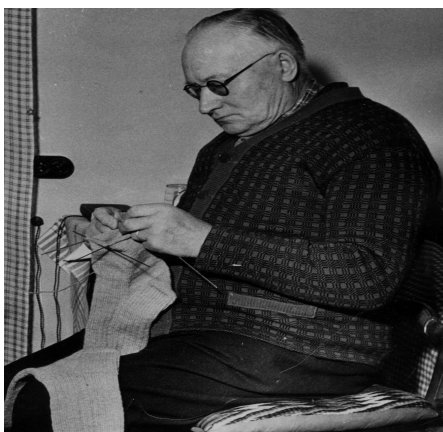

I granntorpet bodde 2 bröder och deras mor, de hette Anton (fes–Anton) och Georg Johansson , deras arbete bestod av skogsarbete samt dagligen sköta 1-2 kossor. Jag var väl ca. 4-5 år när sedan deras mor blev sjuk och jag fick gå och titta till henne dagligen, när sedan livet var slut minns jag att kistan med henne bars ut till vedboden i väntan tills begravningsdagen då den s.k. likvagnen hämtade.

Vägen till Boet var inte utbyggd utan slutade vid Skälaby, ville någon åka till Boet fick de först åka till Ödeshög över St. Åby kyrka.

Vem var då min mormor och morfar, mormor var född år 1870 och hette Emma Matilda, född Larsson, död år 1938, morfar hette Karl–Gustav Nilsson var också född 1870 död år 1959, innan de flyttade till Ödeshög hade de arbetat på den stora gården Karlshov i Klockrike, morfar var ladugårdsförman och mormor hade arbetat som mjölkerska, vilket skedde för hand ,mycket slitsamma arbeten dels med tanke att de fostrat tio barn.

Varför flyttade de till Ödeshög, morfar var utarbetad och fick gå med armkryckor och mormor hade som det hette på den tiden ”sockersjuka”.

Barnen och mågarna hjälpte dem att köpa Gammelsby för att kunna leva, på torpet kunde de ha 2 kor, gris och höns, hönsen skulle ge dem ägg som en liten inkomst.

Men tyvärr orkade de inte många år med torpet utan fick flytta till Dagsmosse och en liten stuga på 1 rum och kök där de inte kunde bo en längre tid. På den tiden var det vanligt att när de inte orkade att bo själva var det ålderdomshemmet (för det hette så på den tiden) som gällde och då skulle de tillbaka till den socken de hade kommit ifrån så det blev Klockrike, där mormor gick bort år 1938. När mormor gick bort fick morfar flytta runt och bo en tid hos varje barn som hade utrymme. Varför bodde jag och min kusin Alice hos mormor och morfar, vi var förmodligen födda utom äktenskapet, och på den tiden var det tydligen naturligt att föräldrarna fick ta hand om barnbarnen, för någon barnomsorg fanns inte på den tiden. Alternativet hade varit att Barnavårdsnämnden hade placerat ut oss till andra familjer mot betalning. Ett annat minne som sitter djupt, var när min kusin Alice som också bodde hos morfar och mormor skulle gå till Siggeryds skola, hon var så rädd för läraren Verner Falk så morfar fick följa henne genom skogen till skolan, de elever som inte hade lätt för sig försökte läraren slå in kunskaperna på, eller så luggade han eleven så håret lossnade, enligt hörsägen. Men som tur var blev den läraren tvångsflyttad till samhällets skola, där han också upplevdes som skräcken.

Beträffande människorna i bygden minns jag Klas i Skälaby med sina vita hästar, enligt mitt minne var han lite över de andra småbönderna, sen hade vi Kalle i Torp som jag minns tillverkade skidor av björkträd som han sedan sålde på torget (tänk er skidor av utsågat björkplank – tungt eller hur , sedan hade vi Alfred i Kaxbol som täljde gubbar och berättade roliga historier, varför inte nämna Henning Grip i Sunnesjö med sina jakt och fiskhistorier. Alla dessa personer var småbönder i skogslandskap.

Som liten pojke var det vanligt att på sommaren ha uppsikt på närmaste grind, för då kunde man få en slant om man öppnade och stängde när de kom med sina hästar.

För den som inte hade tillgång till häst och vagn och ville till Ösjö, fick alla vara glada om de fick åka på flaket hos Axel i Tingstad eller Olle i Sunnesjö, som körde mjölkskjuts till mejeriet i Ödeshög, för cyklar var det inte gott om.

Dagstidningarna kom med posten dagen efter de tryckts. Den Radio som fanns var av kristalltyp, där man fick söka med nål på en kristall, och använda hörlurar.

En liten historia var när Axel i Tingstads fru Svea skulle sy sig en ny klänning av hemsömmerskan, som sade att nästa gång jag kommer, vill jag att Du har ett par underbyxor på dig, kunskapen och ekonomin var det bekymmer med, så hon tog ett örngott och klippte två hål för benen som ersättning för underbyxor (idéerna var det inget fel på).

När sedan mina föräldrar gifte sig blev vårt första hem i en flygel till Klockargården Samuelssons vid kyrkan, på 1 rum o. kök , på den tiden fanns varken vatten eller avlopp, inte ens toalett, det var vedspis och kakelugnar samt utedass som gällde. Det var inte vanligt att mammorna förvärvsarbetade på den tiden.

Lilla skolan

Stående fr v Paul Engvall,Lars Palmer,Stina Skiöld,Edit Pettersson,Ragnhild Isaksson,Hjördis Andersson,
Sigbritt Krus Stanley Fransson,Bruno Lago,Stig Karlsson.
Sittande fr v: Märta Maria Andersson, Ulla Vallbo, Elsa-Stina Larsson,Eivor Nöjd,Maj-Britt Aubertin.
Lärrinna Gunhild Johansson

När det sedan var dags att börja skolan hade föräldrarna flyttat till en större lägenhet hos Magnussons på Backasands gård, där det blev fler rum, men heller inte några bekvämligheter, min bror Stig och jag fick sova i köket, mor och far hade eget sovrum och så fanns det ett finrum där ingen fick vara om det inte var främmande. Efter något år flyttade vi till St. Kulltorp hos familjen A.P. Dahl, familjen var medlemmar i Missionskyrkan som låg vid Järnvägsgatan. Då blev det naturligtvis så att vi anslöt oss till kyrkans söndagsskola. Ett minne som följt mig under åren, var att bröderna Sven och Alrik tog med oss nästan varje lördag till Carlströms konditori för att få varsin bakelse och dricka, vilket var till stor glädje. Tyvärr fick vi inte bo kvar i Kulltorp på grund av att en måg som hette Josef Svensson skulle flytta in där vi bott, och skulle över ta gården.

Därefter gick färden till Erik(Ticke)Eriksson Fyrbondegården på övervåningen där fanns ingen El belysning utan fotogenlampor och utedass, där bodde vi över en mycket kall och snörik vinter, som vi fick gående ta oss till skolan i Ödeshög som vi aldrig glömde.

Efter ett år gick resan åter till Backasand och en villa som hette Stjärnholm (mitt emot Hildur Nöjds affär som numera är nedlagd).

Efter något år blev en lägenhet ledig i flygeln till Ålderdomshemmet Rosenlund på två rum, hall och kök, med centralvärme (panna i köket) vatten klosett, mycket modernt på den tiden, där bodde vi kvar tills Far o. Mor byggde en villa på Vinkelgatan i slutet på 1930-talet.

Min skolgång var ingen höjddare, det började med att jag var vänsterhänt, något som var främmande för lärarna, jag tvingades att sätta pennan i rätt hand (höger).

Men som tur var hade vi den snällaste fröken av tre hon hette Gunhild Johansson, parallellklassen hade en fröken Ester Gustavsson som var känd för att vara barsk av sig, den tredje lärarinnan hette Ammy Andersson som också var snäll. I småskolan skulle alla barn vara snälla, för det räckte med att visa pekpinnen. Om inte någon elev hade lärt sig tillräckligt efter 2 år, kunde den eleven få sitta kvar, vilket innebar att eleven fick gå om 2 klassen, den eleven var resten av skolgången 1 år äldre än sina kamrater. Den skolformen varade i två år, sedan skulle vi börja i den stora skolan och då blev klassen dubbelt så stora.

Under åren hade vi många lärare som skulle kunna allt om alla ämnen , läsa, skriva, räkna, historia, geografi, gymnastik trädgårdsskötsel mm. , endast i textilslöjd och träslöjd hade vi skilda lärare, fröken respektive magister var lärare för flickor respektive pojkar.

Som jag nämnde inledningsvis hade en lärare från Siggeryd förflyttats till Ödeshög.

Där ryktet om hans aggression mot eleverna hade hunnit före honom, genom sin tid i samhället fick han tygla sina känslor, och genom åren blev han en känd politiker och en duktig lärare.

Mest glädje kände jag av en lärare som hette Söderberg, en stor naturälskare, (han var långt före med sina kunskaper om naturen mm). han tog oss ofta ut i naturen där vi samlade växter och småkryp som vi sedan torkade och satte in under en rund glasskiva med bakstycke och gummiband klippt av en cykelslang, dessutom ordnade han akvarium med levande fiskar i. Efter allt arbete med detta ordnades sedan en utställning i källaren på stora skolan.

Ödeshögs nya skolhus – då på 1920-talet

skolkort ödeshögs skola före 1934 ca

Namn på klassens elever med läraren Söderberg :

Sittande från vänster: Stanley Fransson, Bertil Johansson, Sverker Nilsson, Göran Friberg, Bruno Lago, Hans Andersson, knäst. fr. v Stig (Smutta) Karlsson, Lars Hansson, Arne Nilsson, Lars Palmer, Paul Engvall, Allan Karlsson, Kurt Modig, Stig-Evert Nilsson (Nitsborn), Rune Karlsson (Ång)
 Stående fr. v. Maj Vahlström, Ragnar Augustsson, Astrid Johansson, Edit Pettersson, Inga Jakobsson (Sestorp), Maj-Britt Aubertin, Siv Blondell, Ragnhild Isaksson, Ulla Vallbo, Eivor Nöjd, Hjördis Andersson, Bolling, Elsa-Stina Larsson, Siv Andersson, Astrid Andersson, ?? .

En annan lärare vi hade var Valter Ljungkvist kallades även överläraren en form av rektor , han var mycket tyst och satt ofta och läste eller skrev (han hade ett extrajobb som skrivare i Östgöta Correspondenten) så vi i klassen kändes inte intressanta. Ytterligare en lärare som hette Sven Normell med extraknäck som byggnadsnämndens ordf. han var även slöjdlärare i trä, hade bostaden i samma fastighet (den s.k. Slöjdvillan på hembygdsgården) så oss i slöjden hade han inte så stort intresse av, men mig och en kamrat hade han koll på om vi var i slöjden.

Därför inträffade det att han en gång kom in till vårt klassrum och hämtade ut mig och en kamrat som hette Arne Nilsson till korridoren för bannor, när det var gjort var det dags för ”örfilen ”, men då duckade jag så han slog näven i fönsterkarmen, vilket gjorde att jag och kompisen fick var sin extra ” örfil ” , jag har inget minne av att jag hade något nyttigt med hem från slöjden.

Under mina år i skolan fanns inga skolskjutsar eller annan hjälp att ta sig till skolan på, enda hjälpen för de som hade lång väg att gå, och fattigt, stor familj och små inkomster (som det hette på den tiden) kunde få s.k. skoleskor utdelas till eleven. Skolmat var ett begrepp som inte fanns till namnet, alla barn fick ta med sig smörgåsar som fick ätas på den s. k. frukostrasten, för de barn som bodde i samhället fick dessa gå hem för att äta.

På den tiden fanns ingen socialhjälp som det heter numera, behövde någon hjälp så var det ” Fattigvården ” där jag minns att köpman Folke Löf var ordförande, och kunde bevilja hjälp, eller Karl –August i Gatugården som var högsta hönset i kommun. Det var lite minnen från min barndom och skolan.

Senare i livet när jag börjat arbeta blev jag mera intresserad av att förkovra mig, vilket jag gjorde i ABF samt fackliga och politiska kurser, som gjorde att jag började aktivera mig i den fackliga och politiska rörelsen, vilket jag längre fram i mina minnen kommer att berätta om i stora drag.

Jag vill understryka att bästa skolan efter grundskolan har varit livets skola, där jag har fått lära mig lyssna till andra samt att ta hänsyn till äldres kunnande och livserfarenheter. Något som jag under de senaste åren fått uppleva att den kommande generationen har mycket svårt för. Numera verkar något som heter ” Egoism ” fått råda i samhället.

I min fackliga och politiska verksamhet fick jag tidigt lära mig vad ordet ” Demokrati ” var, detta betydde att när en majoritet fanns i en grupp, var det detta som gällde, numera verkar demokrati vara att varje människa står för sin egen åsikt ” tyvärr” har inte vårt utbildningssystem lyckats förmedla den kunskapen, som är viktigt i den värld vi lever i.

Bild på kamraterna i stora skolan ca 1935

Bakre raden fr. vänster: Göran Friberg , Edvard Karlsson (Gay), Rune Karlsson (Ång), Kurt Modig, Stig-Evert Nilsson (Nitsborn), Inga Jakobsson (Sestorp), Eivor Nöjd, Siv Blondell, Edit Pettersson , läraren Walter Ljungqvist, mittenraden fr. vänster: Maj –Britt Aubertin, Maj Vahlström, Astrid Andersson , Astrid Johansson, Elsa-Stina Larsson , Hjärdis Andersson, Ulla Vallbo , Eivor Andersson (Lotta), Vega Dalkvist (som gift) , Siv Andersson, Sittande fr. vänster: Stig Karlsson (Smutta),Uno Svensson , Paul Engvall, Lars Hansson, Lars Palmer, Ragnar Augustsson, Hans Andersson, Bruno Lago, Bertil Johansson.

Nu ska jag berätta lite om livet utanför skolan.

Eftersom inkomsten som industriarbetare inom möbeltillverkningen inte var så stor och endast pappa arbetade, försökte de leta efter bättre bostad undan för undan, vi bodde i Stora Kulltorp, Fyrbondegården, en fastighet i Backasand som hette Stjärnholm samt flygel vid gamla ålderdomshemmet i Backasand, på den tiden tillhörde Backasand Stora Åby kommun, på det sista stället fanns centralvärme med panna i köket samt vatten och avlopp med toalett. Minnen från boendet hos familjen Dahl i Kulltorp som tillhörde Missionskyrkan var att min bror Stig och jag gick i söndags-skolan i missionskyrkan varje söndag, med många utflykter till deras sommarhem vid Vättern, Familjen Dahl var många syskon, varav de yngsta bodde hemma på gården och hjälpte till, pappan var änklings ,varje lördag tog bröderna Alrik och Sven med oss, Stig och mig till kondisen och bjöd på bakelser som var uppskattat.

På den tiden fanns en väg som hette Drottningvägen (nuvarande Rv 50), vid den bodde ett äldre par som skötte kommunens soptipp som låg där motorcyklarna har sin bana ,i tippet frodades råttorna stora som katter, dom jagade Våge Algmark med hagelbössa och slangtjuga. I nästa stuga som var kommunens fattigstuga bodde en kvinna som hette Ida (i dagligt tal Lull-Ida) hon kamperade ihop med en skärslipare som hette Gyllenhammar (i dagligt tal kallad Hammar var tydligen av finare släkt,) men misslyckats i livet, han drack från blåsprit till bränneribrännvin, men drog sig fram genom att bl.a. slipa rakknivar och köksredskap. Ida var en kvinna av det gladare slaget (hon kunde varken skriva eller läsa), hon gick i bygden och sålde ” bonader ” mm. dessutom hade hon skaffat sig ett antal barn de flesta var pojkar som alla fick heta August 1 osv., dessa barn fick kommunen placera ut hos familjer i kommunen. Ida var en kvinna som många barn drev med på så sätt att de gömde sig under Egons garage och ” jamade ” som en katt, vilket gjorde att hon blev arg, hon drog upp sin vida och långa kjol och sa ” kyss mig i röven ” vilket fick en mindre grabb att springa in till mamma och sa, tant Ida hade skägg i stjärten.

I andra delen av fastigheten fanns en lägenhet till ,som familjer med dålig ekonomi och fattigdom blev inhysta i som tillfällig bostad. Efter detta hus var det ett ödehus som vi kallade Stockholmarns, sedan kom familjen Stålnapp med fyra pojkar som alla var lite busiga av sig, en av dem hade retat Ida, så hon hämnades en gång när killen åkte förbi deras hus passade Ida på att använda sin potta full med urin att kasta över honom.

Ett annat kännetecken med Ida var när hon bytte till blå gymnastikskor, det var första ” Vårtecknet”, när hösten kom började hon använda botiner utanpå gymnastikskorna. Drottningvägen var direkt ansluten till nuvarande Mjölbyvägen, där det fanns en större grushåla, varför det blev en riktig kälkbacke som vi ofta spolade med vatten som vi tog i mjölksår från Kulltorp. Det var många barn som vintertid lekte i denna håla, som i dag används till tennisbana.

I stora Kulltorp hade bröderna Kalle och Einar Dahl startat ett ”Cementgjuteri ”, där det gjordes cementsten till husgrunder, cementrör för avlopp mm. av olika grovlekar. Tillverkningen blev en stor byggnadsvara då byggnationen på 1940-talet blev stor i Ödeshögs samhälle, även gator och vatten o. avloppsdelen byggdes ut.

På Mjölbyvägen 56 (huset numera rivet) hyrde min farfar Viktor Lago som hade skrädleri tillsammans med 2 söner Konrad och Eskil, dessutom bodde dottern Britta hemma för att hushålla åt familjen då min farfar var änklings, farmor Hilma hade gått bort när barnen var små, en äldre dotter Greta hade tagit arbete på annan ort. Farfars kunder var småbönder, hantverkare och industriarbetare.

Varför bodde de på Mjölbyvägen 56, vad jag vet var ägaren till fastigheten svåger med farfar, han hette Henning Gustavsson och var byggmästare han var bror till farmor. Farfars bodde på andra våningen i 2 rum och kök, i finrummet kunde ingen ha sovplats i, då eldstaden inte gick att använda.

På första våningen fanns 2 lägenheter där änkan Sigrid med en son, Åke och dottern Ingeborg bodde, i andra lägenheten bodde sonen Egon som var gift med Olga och hade 3 barn, Britta, Gösta och Ulla, de bodde i ett rum och kök. Egon hade egen taxirörelse med 2 bilar och en likbil. Under krigstiden var det ransonering på bensin, endast gengasaggregat blev driften. Egon fick behålla en bensindriven bil, som användes som bårbil, likbilen var även bensindriven. När jag ser tillbaka i tiden förundras man över hur folk kunde klara sig. Under mitten av 1940-talet byggde Egon egen villa på Kungsvägen, och min farbror Konrad köpte en mindre fastighet i Backasand

Dags att bilda familj

Tiden gick och det blev 1948, då var det dags att ingå giftermål med Anne-Marie Johansson, vår första bostad blev en liten lägenhet på 1 rum och kök utan några bekvämligheter, så där blev det bara en månad, därefter flyttade vi till Mjölbyvägen 56, där fanns det i alla fall rinnande vatten och avlopp inomhus, men ändå utedass.

Året hann bli 1949 och i januari flyttade Anne-Marie och jag till Mjölbyvägen 56 till 1 r. o. k. på första våningen. Efter 2 år flyttade vi upp till andra våningen. Under åren fram till 1955 då vi flyttade till Vinkelgatan, där föddes våra tre äldsta barnen här.(Vadstena BB.)

Vår son Roger och Ingeborg och Gösta Karlssons pojke Torgny döptes vid samma tillfälle under våren -49,

Våra släktingar var inbjudna att övervara dopet som hölls av prästen Sture Losjö.

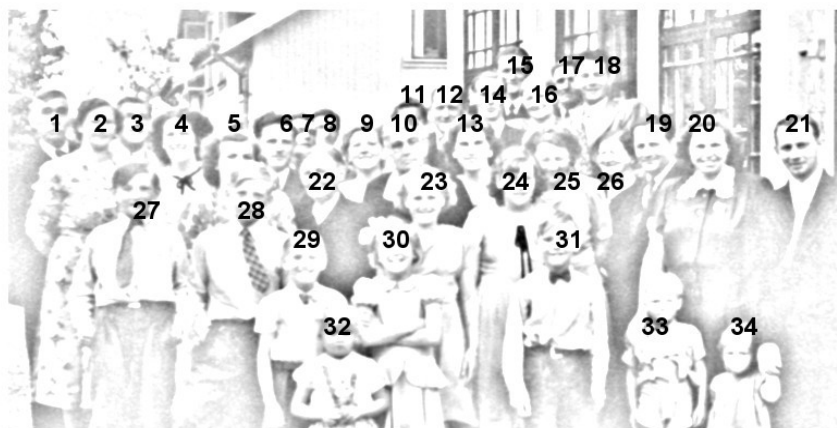
Prästen Losjö – dock av senare datum än vid dopet

Ett minne från dopet: i Ödeshög vi hade en kyrkoherde som hette Sture Losjö en mycket trevlig präst, han hyrde hos Egon Gustavsson på Kungsvägen han åkte gärna runt i bygden och hörde sig för hur folk mådde, han var väldigt intresserad av jakt och hade jakthundar som kamperade i hans bostad, Sture var mycket disträ, det sades att kyrkvaktmästare Hultberg alltid fick hålla reda på vad prästen skulle göra. Han var ensamstående med fästmö bosatt i trakten av Hjo i Västergötland, för att komma dit fick han åka båt från Hästholmen till Hjo, båten hette Trafik och gick varje dag fram och åter med gods och persontrafik. När det var dags för dopet saknade vi prästen, då sade Egon Akakak, har han glömt av det, jag får väl ta taxin (Egon var taxiägare) och åka till Hästholmen och se om han väntar på båten, mycket riktigt, han tog med sig prästen, så barnen blev döpta, och prästen kom till Hjo.

Bild på slkten vid dopet av Roger och Torgny sommaren 1949.

Bilden är framför huset på Mjölbyvägen 56. Där bodde vid tillfället Torgnys morbror Åke och hans mor Sigrid på nedervåningen. Även på nedervåningen bodde Anne-Marie och Bruno i ett rum och kök samt deras nyfödde son Roger. På övervåningen fanns även en lägenhet på 2 rum och kök, som de senare flyttade upp till. Här kom också Rogers systrar Marita och Ingegärd att födas.

1. Gottfrid Johansson. Far till Rogers morfar Einar Johansson
2. Gerda Lago. Rogers farmor
3. Egon Gustafsson. Torgnys morbror
4. Ingeborg Karlsson. Torgnys mor
5. Anne-Maria Lago. Rogers mor
6. Gösta Lago. Rogers farfar
7. Einar Johansson. Rogers morfar
8. Åke 'Bygg' Gustafsson. Torgnys morbror
9. Stina Lago. Rogers fars faster gift med Eskil Lago
10. Gerda Johansson. Mor till Rogers morfar Einar
11. Alice Johansson. Rogers mormor
12. Otto Karlsson. Torgnys farfar
13. Brita Karlsson. Kusin till Torgny, dotter till Egon o Olga
14. Bruno Lago. Rogers far
15. Gösta 'Smen' Karlsson. Torgnys far
16. Sigrid Gustafsson. Torgnys mormor
17. Haldor Svensson. Rogers mors morbror
18. Konrad Lago. Rogers fars farbror
19. Eskil Lago. Rogers fars farbror
20. Majlis Pihl. Rogers mors moster, gift med Gösta

21. Gösta Pihl. Rogers mors morbror
22. Hilda Pihl. Rogers mors mormor
23. Monika Wettergren. Rogers fars kusin, dotter till Eskil
24. Ulla Holmbeck. Torgnys kusin, dotter till Egon o Olga
25. Brita Lago. Rogers fars faster
26. Amanda Karlsson. Torgnys farmor
27. Hans Svensson. Rogers mors kusin, son till Haldor o Berta
28. Karl-Erik Johansson. Rogers morbror
29. Torbjörn Lago. Rogers farbror
30. Anna-Karin Svensson. Rogers mors kusin, dotter till Haldor o Berta
31. Krister Pihl. Rogers mors kusin, son till Gösta o Majlis
32. Chatarina Wirdung. Rogers moster
33. Staffan Pihl. Rogers mors kusin, son till Gösta o Majlis
34. Lena ?. Rogers mors kusin, dotter till Gösta o Majlis

Närvarande på dopet som saknas på bilden är Berta Svensson och Olga Gustafsson. Troligen är de fullt sysselsatta i köket.

Hos Åke-bygg på Mjölbyvägen bodde vi till år 1955 då vi byggde oss ett hus på Vinkelgatan 13. (på tomten hade det på 1920-talet funnits en snickerifabrik som brunnit ner.

Ägare till den fabriken hade varit Nämndeman / Byggmästare Henning Gustavsson m. fl. andelsägare, när jag köpte tomten visade det sig att någon redovisning efter att fabriken brunnit ned aldrig gjorts, utan dessa fick utdelning 30 år efter branden.

Henning Gustavssons sterbhus var även ägare till Mjölbyvägen 56, som vi senast bodde på innan vi byggde huset på Vinkelgatan år 1955.

Byggnationen i kommunen expanderad på 40-talet, vilket innebar att vårt hus var det sista som byggdes på Vinkelgatan.

Jag och svärfar Einar Johansson när han murade skorstenen på villan på Vinkelgatan som vi byggde år 1955

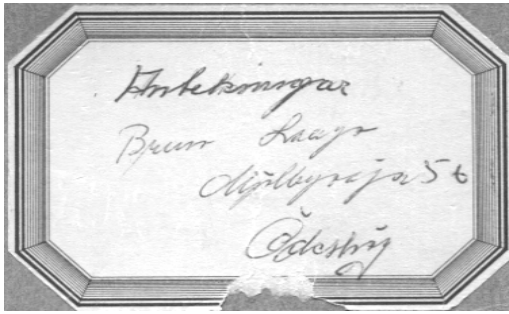
Dags att bygga till – 1965

Vi bodde på Vinkelgatan 13 från 1955 till 1982 då vi flyttade till Norra Vägen.

En episod som vi sent skall glömma var kommunens dåliga avloppssystem i gatorna,

På den tiden var det bara cementbrunnar och ledningar, samtidigt var det gott om avloppsråttor (stora som katter) i ledningsnätet, eftersom vårt hus var det sista i ledningsnätet drabbades vi ofta av att hitta råttor i våra källarutrymmen, på framsidan på huset där ledningarna gick in i huset hade råttorna ätit ut sig i skarvarna på cementrören och grävt upp sig i backen, vilket höll på i många år innan kommunen sanerade hela avloppssystemet och bytte ut brunnar och ledningar av bättre material.

Byggs av
 Vinkedg 13
 Småven 1955
 Varmt helt o fint
 trånar ^{hile de}
 som förbrö

Eric Johansson.

		569	5
7/5	Böning	148	66
21/5	"	64	06
4/6	"	90	22
11/6	"	29	58
23/6	"	59	98
16/7	"	217	30
24/7	" <i>skötning</i>	487	70
30/8	Lån	61	50
3/9	"	106	60
3/10	"	196	80
		1462	23
		1463	27

Helge Persson

		83	3
6/5	26,5 tim a 5kr.	132	50
14/5	14 tim " 5 "	70	00
21/5	37 tim " 5 "	185	60
27/5	37 " " "		
1/6	40,5 tim " 5 "	202	50
18/6	47 tim " 5/10	235	00
25/6	30 tim " 5 "	150	-
1/7	34 tim " 5/10	170	-
7/7	13,5 tim " 5 "	62	50
23/7	37,5 " " 5 "	187	50
30/7	34 " " 5 "	175	-
6/8	31 " " 5 "	155	-
13/8	37,5 " " 5 "	187	50
27/8	29 " " 5 "	145	-
2/9	16 " " 5 "	80	-
		2143	50
		2143	50
		0	
		2132	50

Ingal Lyb.

			Skatt.
7/5	24 tim a 4/10	98	40 18 00
14/5	37 " a 4/10	161	70 36 00
17/5	17 " a 4/10	69	70 11 -
27/5	25,5 " a 4/10	104	55 20 -
4/6	25 " a 4/10	102	50 20 -
		536	95 105 -

Harry Andersson.

9/5	Böning 10 tim a 5 kr.	50	-
21/5	" 28 tim 5 kr.	140	-
4/6	" 17 tim 5 kr.	85	-
11/6	" 28,5 " 5 "	142	50
18/6	" 8 " 8,5 " 5 "	42	50
		460	00
13/8	46 tim a 5 kr.	230	-
		690	

27/5	Karl Wahlström 8,5 tim 4/10	35	-
	Olof Andersson 8,5 " 4/10	35	-
	Jean Fogelberg 8,5 " 4/10	35	-
		105	-
30/8	Eric Carlsson 9,5 tim	40	-
8/10	Peter Svärm	22	50
8/10	Artur Johansson	133	25
		195	25

1000 SEK år 1955 kunde köpa lika mycket varor och tjänster som 14090 SEK år 2015 mätt med konsumentprisindex.

Foto från Viktors m. fl. besök i Småland på Viktors föräldrahem.
På bilden: Åke, Ingeborg med sonen Torgny, Eskil o. Stina, Farfar Viktor, Britta och Konrad.

Släkten Lago kom till Ödeshög i början på 1900-talet från Gränna. I dag finns släkten dokumenterad i släktböcker. Åke och Ingeborg var kusiner med far o. hans syskon. Vem var då min farfar och farmor: De var födda i Gränna (Småland) farfar Viktor f. 1878 1204, d. 19650430, farmor f. 18810613, d. 19160430, farfar blev tidigt ensam med 5 barn. De hade flyttat till Ödeshög som nygifta, och hyrde hos farmors bror Henning Gustavsson som var byggmästare och bodde på Mjölbyvägen 56. De hade fått 5 barn Greta, Konrad, Gösta, Eskil, Britta. Farfar samt 2 barn Konrad och Eskil var skräddare. Familjen bodde i 2 rum och kök på övervåningen, varav 1 rum fick vara skräddarverkstad och sovkammare

Åter till boendet i Backasand .

Eftersom Backasand var en av de största tätorterna i Stora Åby, med fabriken Nordiska Möbelfabriken ägd av familjen Rittfeldt från Västergötland samt ålderdomshemmet Rosenlund, samt ett mindre antal villor, varför det krävdes att det fanns en brandbil med frivilligt manskap stationerad där, och hur de kunde placera den i den håla som finns vid rondellen, där fanns även ett antal grävda brunnar, sommartid kunde bilen åka upp för backen själv, men vintertid fick andra hästkrafter hjälpa till för att komma upp.” Ödeshög hade sina brandredskap i källaren på Sockenstugan ”. men saknade dragfordon som fick lånas av Blondells verkstäder.

I Backasand fanns en livsmedelsaffär vars ägare var Hildur Nöjd , i grannfastigheten fanns en mjölkaffär, och bakom denna fastighet bedrev bröderna Rendahl tillverkning av schabloner i trä som levererades till möbelfabriker, dessa monterades på olika möbler. Under 1940- talet köptes Nordiska Möbelfabriken av en Dansk med namnet Rask

Andersen, var även gift med en dotter till Rut Carlström som drev hotell- och Konditori i Ödeshögs samhälle.

Enligt sägen på den tiden var tydligen fabriken byggd på mark som varit stridsplats för Danskar och Svenskar.

När den nya ägaren började en ombyggnad hittades många kranium under byggnaden mot vägen, som ställdes upp på hyllor i källaren, och som fanns kvar i många år. Vid ägarbytet övergick verksamheten till el-drift, från att tidigare drivits med ångpanna och remdrift. Rask Andersen

ändrade tillverkningen från möbler till kontorsmöbler och senare till radiolådor, och radiogrammofoner som levererades till flera stora tillverkare, fabriken sysselsatte över 100 personer, det var Norrmän, Danskar och Svenskar inflyttade till Ödeshög, men efter många års framgångar och marknaden blev mättat på dessa varor, blev det dags att lägga vantarna på bordet och tacka för sig, företaget gick i konkurs. Fabriken återköptes senare av familjen Rittfeldt som fortsatte tillverka olika möbler, men de drev den vidare för att senare sälja den till olika verksamheter, Nu mera finns ingen tillverkning i lokalerna, som hyrs ut till olika verksamheter.

När det blev vanligt med elförsörjningen på fabriken, minns jag att en byggnad som kallades "bonareverkstaden" alltid drabbades med nedslag när åskan gick, vilket naturligtvis var stor fara då ålderdomshemmet fanns mycket nära.

Flyttning av kulturminnen.

Rask Andersen ville även ha en fin fasad till fabriksområdet, så han anlade en gräsyta på fabriksområdet, och tog sig friheten att flytta en "minnessten" som fanns på andra sidan vägen in på fabriksområdet. Det skulle varit nu för tiden, då hade det säkert varit straffbart. Även Ödeshögs kommun tog sig friheten flytta minnesstenar. När kontor Rickard Johansson ville bygga sin villa på Mjölbyvägen 4, fanns även en minnessten vid dikesrenen som flyttades till andra sidan vägen (grönområdet "Rågens Rike" kallat).

MASSMEDIAS UTVECKLING OCH AVVECKLING

Som jag minns att på 1940-talet fanns det 2 lokala tidningar, den ena hette Östgöta-bladet och trycktes i Vadstena och utgavs i Vadstena och Ödeshög med egen lokalredaktör i Ödeshög namnet var Arvid Gomer, tidningen utkom 3 dagar i veckan.

Den andra tidningen hette Östgöta-bygden och trycktes i Skenninge, med egen lokalredaktör i Ödeshög vid namn John Karlsson. Även denna tidning utgavs i trakterna runt Ödeshög och Skänninge.

Förutom dessa tidningar fanns det två länstidningar dels Östgöten dels Östgöta Correspondenten med lokala redaktioner, båda tidningarna trycktes i Linköping med viss lokala bevakningar. Genom den tekniska utvecklingen av massmedia så har tidningarna fått stryka på foten och fått konkurrens av TV, internet. Vi som konsumenter av TV-ns utbud med bl:a textprogrammen har tagits bort i TV-4ans program, och nu år 2017 aviserar TV-1 och TV-2 att deras textprogram kommer att upphöra under hösten.

Arbetslivets början och minnen om samhället

Tiden gick och jag började mitt första arbete när jag var 13 år 1939 hos Ödeshögs Möbelfabrik (senare benämnd Kajlings), jobbet bestod i att jag började jobba 06.30 på morgonen med att tända värmepannan samt hålla eld hela dagen, vidare var man hjälpreda (springpojke) arbetsdagen slutade kl.16.30, vi jobbade även lördagar från k.06.30 – 13.00, alltså 48 tim. per. vecka, med 14 dagars semester för hela året.

Vi hade matraster mellan 09.00 -09,30 (frukost), mellan 13.00 – 14.00 var det middagsrast, arbetstiden för hela veckan var 48 timmar. Min lön var kr. 14.40 per vecka, eller 30 öre per timma.

Arbetstiden för övriga anställda var 07.00 -17.00, med frukost 09.00 -09.30 middag mellan 13.00 – 14.00, lördagar arbetades mellan 07.00 – 13.00, med rast som andra dagar.

I och med att man började arbeta var det vanligt att största delen av lönen skulle lämnas till föräldrarna.

Jag måste nämna ett par historier från tiden hos Kajlings Möbelfabrik, det fanns några kamrater som hette Sture Hertsman, Eskil Augustsson, Nils Kajling samt Gösta Olsson (kallades Gösta Mander) de var äldre än jag, och stod för mycket hyss, bl.a. hade de mig att åka till Apoteket för att köpa "Purex" som kostade 53 öre paketet, ett medel mot trög mage, den som råkade ut för skämtet var Allan Greck som var sprutlackerare

som fick köpa kakorna för 5 öre st. (det var 2 st. i varje kartong), han tyckte att chokladen var god så jag fick åka flera gånger.

När Allan kom hem efter jobbet fick han besöka utedasset hela natten, men ändå kom till jobbet på morgonen, då först gick det upp för Allan att de lurat honom..

Nästa historien rörde det sig om 3 systrar som bodde på olika håll i samhället, en syster hette Nilsson (bodde vid hembygdsgården, en hette Sjökvist och bodde på Mjölbyvägen och den tredje hette Gustavsson och bodde i Öninge och alla var välkända, på den tiden var det vanligt att de flesta fick gå. Varje tisdag förmiddag. träffades damerna utanför fabriken på Smedjegatan och kunde stå och prata i timmar, hon från Öninge hade fått öknamnet Öningebussen , vilket fick nämnda killar att ha mig att ropa ut till damerna och fråga när Öningebussen gick hem, då skildes damerna.

I början av 1940-talet när Rask Andersen hade tagit över Nordiska Möbelfabriken började jag som maskinarbetare, och jobbade där i flera år tills det var dags att göra lumpen. Ett minne från min tid på Nordiska var att anställda som bodde vid Omberg, Rök med flera platser utanför samhället fick cykla till och från arbetet dagligen, eller om de hade sparat till en mindre motorcykel.

Jag fortsatte arbeta inom möbelindustrin, det var Nordiska, Ödeshögs Möbelkompani, Fåtöljfabriken vid järnvägsstationen. till mitten av 1970-talet. Då började jag som annonsförsäljare på tidningen Östgöten och Folkbladet.

Så här minns jag Ödeshögs gamla kommun sedan 1930 –talets slut när hästen och fötterna var fortskaffningsmedlen för de flesta.

Varje köpman (livsmedel) i samhället skulle hålla med stall för sina kunder. Löfs hade sitt stall på Tingshusgatan, Holstenssons hade sitt vid Kajlings möbelfabrik, (vilket senare blev möbelaffär för Kajlings) Lejons nedanför sitt lager på Nygatan och Konsum bakom sin butik på Storgatan, men utvecklingen gick fort så köpmännen samsades om att bygga ett gemensamt stall nedanför bryggeriet, detta blev senare Bilhall av Berglöv som sålde Citroen. Utöver nämnda handlare fanns ett mindre antal livsmedelsbutiker, slaktare med egna butiker var Slaktare Pettersson Smedjegatan, Gideon Karlsson vid Stora Torget, Falks vid Storgatan 41, Gustavsson på Järnvägsgatan, sedermera som Slaktar-Arne på Storgatan bredvid Axens, samt Börje Svensson Hästholmen, tre av dessa hade något form av fordon att åka runt i bygden för att saluföra sina produkter.

Otto Lejons hade livsmedel och korta varor, samtidigt var de grossister och körde runt till över 20 st. lanthandlare som fanns i kommunen., och socknarna runt om..

För övrigt fanns det inte mindre än 4 konfektionsaffärer, Tunborgs, Lejons, Pryss, Axens, Hanna Dalbergs, samt Karl – August vid torget, Zäta Nilsson pälsar, Hattaffärer vid Storgatan och Riddargatan, Garnaffär vid Axens, Augustssons Fiskaffär inpå gården vid Mjölkkaffären vid Kullerstrands som hade färg, kemikalier samt tobak och tidningar och bokhandel med ett mindre tryckeri vid Riddargatan.

Två järnaffärer Gustavssons vid Riddargatan samt Emil Johanssons vid torget.

Ett yrke som fanns många av var ”Smeder” vilka även var” Hovslagare ” som skodde alla bönders hästar som var motorn hos alla bönder m.fl.

Det fanns inte mindre än tre Banker, Östgötabanken vid Nygatan, Sparbanken vid Torget samt Jordbrukskassan nedanför kyrkogården.

Som jag minns gjordes de flesta affärer upp på Torgdagen som var tisdag ,då skulle alla växlar omsättas, affärer mellan olika personer gjordes upp vid stallarna, samtidigt tog sig gubbarna en köpesup och handslag. En del hade tagit sig lite för mycket så kamraterna fick hjälpa upp dem på kuskbocken samt sätta hästen vid vagnen, sedan visste hästen hur han skulle springa hem till gården .Detta var bara en episod bland många som hände på tisdagarna. Som jag minns var det mycket ont om kontanter hos de flesta, varför växeln ofta var ett sätt att betala med, växel var en form av revers som kunde omsättas eller lösas in.

Man kan även säga att det var lån på Banken med affären som garant.

Det fanns 2 st. hotell samt minst 2 ställen med rum för resanden, det var 3 st. Konditorier som själva bakade allt bröd. Dessutom fanns bagare Pettersson (Lång-skorpan kallad) som sålde sitt bröd på torget. Det fanns 5 st. Skoaffärer det var Hedins 2 st. och Oskaria vid Riddargatan samt Norrbys vid Storgatan, som kom till sedan "Klubben" vid torget flyttats och Löfs byggt ny butik vid torget, samt Sabels i hörnan av saluhallarna.

Det fanns minst 5 skrädderier, Tunborgs, Strands på Riddargatan, Vilhelm Karlssons vid kopparslagaren Olssons, Tuners på Storgatan samt Lagos vid Mjölbyvägen

Huset där skrädदारverkstaden fanns på övervåningen

Det fanns minst 4 skomakare det var Manne Hedins vid Riddargatan, Hellgren vid nuvarande Kungsvägen, Tryggve Eklund vid Järnvägsgatan, Filip Gran i Backasand. Det fanns även gott av andra hantverkare. På 30-talet fanns även en taxi som innehades av någon som hette Laven, den fanns på Storgatan straxt efter Smedjegatan. Även Josef Krants på Järnvägsgatan hade taxi, under 40-talet växte bilparken och ett flertal personer skaffade sig Trafik tillstånd och köpte egna bilar, en del hade även anställda chaufförer, jag ska bara nämna några kända droskägare, Egon Gustavsson, Verner Modig, Arvid Samuelsson, "Knatten" Eskil Nilsson samt Helge Dalkvist (som även haft häståkeri).

På den tiden var det motbok för alla som ville köpa rusdrycker, det var från 1 lit. till 3 lit. i månaden, närmaste system var i Vadstena, dit man fick åka tåg om man ville köpa, men det blev bekvämare att droskarna samordnade hemköpen och varorna hämtades hos dem. Under kriget var det inte många bilar som fick köras på bensin, som också var ransonerad, Någon klurig person hade uppfunnit något som kallades "Gengasaggregat" som hängdes upp bak på personbilarna och eldades med kol, koks eller småhuggen björkved, endast taxibilar som användes som bårbilar (en form av sjukbilar) fick köras på bensin.

Innan bilen gjorde sitt intåg fanns det ett antal personer som bedrev häståkerier i samhället, det fanns även ett Mejeri som förädlade mjölken, i samma område drev Lindbom och Ek ett bryggeri, i samma kvarter fanns även en Valskvarn. Det fanns säkert många hantverkare och företag i lilla Ödeshög, där invånarna i stort hade god service med läkare, tandläkare och veterinärer och Apotek. På 1930-talet fanns det minst 20-25-talet lanthandlare, som Otto Lejons grosshandel levererade varor till.

Bild över torget med saluhallarna

Längst upp stora huset Gideon Karlssons chark i källaren, 1 vån. Pryss konfektion.

Saluhallen:

Överst Krus leksaks/ barnvagnar, Karl Krus, Mjölghubben, namn saknas livsmedel, Kalle Blomster blommor Karl Andersson, barberare Nils (Nisse) Hansson, (Revykung), Cykelaffär, Radio/TV (Monarkarn) Sven-Erik Johansson, Sabels Skoaffär. (Erik Sabel) I saluhallen skedde omflyttningar då och då.

Jag minns även våra lantbrevbärare som fick cykla , det var Pettersson i Haddåsen, Björn i Stava, Birger Karlsson för Råby Ernst Johansson som hade St. Åby , för Boet körde Rydberg i Halvarby, sedan hade Arvid Andersson som körde i Ödeshög han skötte ävorn transporterna av postsäckarna till och från järnvägsstationen, sen var han vaktmästare i Missionskyrkan där han bodde, och för Svanshals körde Harry Brant, vem som körde för Hästholmen och Heda, kanske var det Alfredsson som bodde på mossen, vintertid fick lantbrevbärarna be någon bonde köra med häst och släden för annars hade inte hushållen fått någon post.

Våra vägar på 30 och 40-talet bestod mest av grusvägar, enda gatan jag minns var Storgatan från kyrkbacken till Järnvägsgatan den var stenlagd med hugen sten i mitten samt vanlig småsten på sidorna. samt lutning åt sidorna för att vattnet skulle ha avrinning. Det fanns även ett tingshus med Landsfiskal och nämndemän som hade till uppgift att döma åtalade.

Från 1939 och framåt några år drabbades även Ödeshög av att det var Världskrig, det var utgångsförbud med mörkläggnings av bostäderna, och för övrigt mörkt utomhus.

Våra grannländer Danmark och Norge styrdes av Tyskarna med Hitler, Finland styrdes av Ryssarna med Stalin i spetsen som även intog Estland, Lettland, Litauen samt Tjeckoslovakien med flera länder. Många av dessa länders invånare flydde till Sverige, som inte var ockuperat. Till Ödeshög kom Danskar, Norrmän och Finnar. För Sveriges del infördes ransonering med ett kupongsystem av i stort alla varor.

Kollektivtrafiken i kommunen

Det fanns två järnvägar till kommunen, en smalspårig mellan Ödeshög och Linköping, en bredspårig som gick mellan Mjölby och Hästholmen, båda med anknytning till hamnen i Hästholmen och båten Trafik. På stationen i Ödeshög sålde Seth Palmer biljetter mm, och på godsmagasinet jobbade Helge Aubertin och Nils Oskarsson som även fick vända loket på vändskivan. Jag minns att när jag gjorde rekryten på 40-talet kostade biljetten för rekryter en 2-krona mellan Ödeshög och Linköping, sedan fick man gå upp till regementen. 1949 gjorde Anne-Marie och jag en resa till Klockrike med Roger i barnvagnen för att dels hälsa på Morfar på ålderdomshemmet i Klockrike samt moster och morbror i Karlshov, därefter fick vi gå till Älvens station för att ta tåget hem. Järnvägen lades ned år 1958.

I övrigt fanns det 2 busslinjer mellan Jönköping – Ödeshög samt Tranås och Ödeshög som kördes av ett Jönköpingsföretag med gröna bussar.

Och år 2017 finns det knappast några lokala busslinjer kvar i kommunen

Arvid Andersson har varit på järnvägsstationen och lämnat post o paket. Tidigt 50-tal.

Edvin Holmberg o svägerskan Alice Johansson åker sista rälsbussturen mellan Ödeshög och Vadstena 31-okt 1958

Järnvägsstationen i Ödeshög 1939

5 killar efter dåtidens mode 1940-talet framför Thunborgs herrekipering från vänster: Bruno Lago, Bo Birgersson, Stig Lago, Ingemar Strid samt Per-Olof Magnusson. På cykel Lars Engström, pyron kallad Alla var intresserade av fotboll och spelade i Ödeshögs idrottsklubb.

Tiden gick och vi som unga deltog i samhällets olika föreningar, och vi träffades ofta på fiken Nya Kondis och Carlströms, och när lördagen kom var det dans på Hembygdsgården, i mitten av 1940 – talet flyttades dansbanan till Folkets Park, som numera är träffpunkten för olika aktiviteter

Under åren från 1950- talet och framåt fanns en mycket aktiv manskör med Olle Fridlund som dirigent, de anordnade varje år en karneval som de kallade ” Bonnkapellet ” Det var Sven Erlandsson som ofta skrev texterna och ” Barberare ”Hansson som clownen tillsammans med många kamrater, med dans i Folkets Park,

Jag minns särskilt åkaren Henning Lättström med sina hästar som alltid åkte runt i bygden med gänget på flaket och underhöll, samt gjorde reklam för festligheterna i Folkets Park som lockade mängder av folk.

Från hembygdsboken: tid ca 1940/50. Med på bilden finns. Ove (Typpa) Hansson, Per (Skräddarn) Karlsson, Henning Lättström, Martin (Synkel) Johansson, Lars (Kacka) Birgersson, Nils (barberarn) Hansson Stig Birgersson, Reinhold Pihl, Bengt Alborg, Peter Persson, Arne Fyhr på cykel, Walter Trotzig.

Arbetsmarknaden i Ödeshög som jag minns den från 1940- talets början.

I Ödeshög fanns ett stort antal möbelfabriker, störst var Nordiska Möbelfabriken i Backasand, ägare familjen Rittfeldt från Västergötland Ödeshögs Möbelkompani ett företag som i stort ägdes av de anställda, (fanns där delar av äldreboenden finns) Gottfrid Anderssons möbelfabrik vid Tingshusgatan (mot Södra vägen, Snickerifabriken som gjorde inredningar till villor mm.,(drevs av familjen Arvidsson), Ödeshögs Möbelfabrik vid Smedjegatan drevs av Ernst Karlsson med sönerna Gunnar, Sven och Nils som senare tog namnet Kajling, Ödeshögs Stoppmöbelfabrik (Aleryd och Rejnhed) granne med Snickerifabriken på Verkstadsvägen , Anderssons möbelfabrik i Hästholmen ,dessutom fanns det ett antal mindre snickerier som var riktade till lantbruken med namnen som vagnmakare, det var Nilsson på Hagagatan samt Kalle Seder på Smedjegatan, Modellsnickerier som gjorde gjutformar till gjuterierna. på verkstadsidan var det Ödeshögs Gjuteri och mekanisk verkstad (nuvarande Lundells bilverkstad) , Gjuteriet i Hästholmen, Blondells bilverkstad samt vatten och avloppsarbeten . Dessutom fanns det ett antal företagare i olika kategorier, ex . v. Sahlkvists plåtslageri mitt emot polisstation på Tingshusgatan, John Olssons kopparslageri (där ICA ligger i dag), Otto Karlssons smidesverkstad på smedjegatan, Johanssons smidesverkstad vid Ödeshögs Möbelfabrik samt Fredrik Johanssons smedja (vid nya kyrkogården) och Erik Göranssons plåtslageri nedanför Storgatan 41, Lindvalls plåtslageri i Rangeln. Ödeshögs valskvarn ägare Filip Göransson, kvarnen var granne med Mejeriet i Ödeshög byggnaden finns fortfarande vid kvarngatan, i samma kvarter fanns Ödeshögs Bryggeri ägare Ek och Lindbom. Det fanns även ett Mejeri i Boet, förmodligen även detta ägt av lantbrukarna.. Som industri måste jag även nämna att det fanns 2 brännvinsbrännerier i Ödeshög, ett vid Orrnäs gård och ett vid Åby Västergård, vid brännerierna var det arbete vinterhalvåret. Det fanns även några Byggmästare, Oskar Pettersson på Hagagatan, Johansson (Västgöten kallad) på Storgatan, Kalle Fyr , Gunnar Jakobsson, Pettersson i Hästholmen, ”Byggen” i Heda. Det fanns även ett antal mindre sågverksrörelser, de största fanns i Boet, det var Rydbeckes såg samt Allan Gustavssons såg, Lejons såg i Heda, Johansson i Öjan. Det fanns även gott om Smeder dels i Hejla, St. Åby minst 2 st. Boet, vägen mot Gränna fanns 2 st. När jag sedan tänker på lantbruksverksamheten fanns det ett antal stora gårdar, det var Orrnäs, Sjöstorp och Åby Västergårdar som ägdes av familjen Orrenius, som tidigare hette Andersson . På 30-talet och framåt fanns det ett stort antal ägare till gårdar där ägaren arrenderade ut gårdarna under arrendeperioder på 3 till 5 år, många arrendatorer blev på så sätt vandrande brukare av gårdar, på gårdarna bedrevs uppfödning av olika djur, samt spannmålsodling och inte minst potatis till brännerierna. Alla hade ” drängar och pigor anställda ” De större gårdarna hade många anställda då brukning av jorden skedde med hästkrafter , på alla gårdar fanns det mycket mjölkkor, som handmjölkades, det behövdes både ” drängar och Pigor ” i stor omfattning, under hösten då skördarna skulle bärgas, inte minst potatisen, då tillämpade skolorna s. k. potatislov i en vecka så barnen kunde hjälpa till att plocka potatis, och tjänade pengar för det, arbetet var eftertraktat för det var konkurrens bland bönderna vem som betalade bäst per tunna plockade potatis.

Facklig verksamhet

Under 1940 – talet bildades det ett antal fackliga organisationer: det var Byggnadsarbetarna med Erik Andersson som drivande kraft, Träindustriarbetarnas fack för möbelfabrikerna, där min pappa Gösta var ordf. Elektrikerna för installationsarbetarna, Gjuterifacket för Gjuterierna, Bleck o. Plåt för plåtslagarna, Handels för butikerna, Grov och Fabrik för alla grovarbetarna, Murarnas fack, Lantarbetarna som hade flera fackföreningar då gruppen lantarbetare var stor, Väg och vatten för vägarbetarna, Målarfacket för målarna, Hotell och Restaurang, Metallarbetarna, där Karl – Erik Johansson var ordf. Transport, på tjänstemannasidan fanns HTF , TCO, Industritjänstemännen. anslutningen till fackföreningarna var stor, samarbetet mellan facken var även det stort, de Lo-anslutna bildade även en lokalt samlade organisation med namnet FCO, som senare fick namnet Lo – sektioner.

Alla dessa organisationer är numera överförda till storavdelningar.

Medlemmar samt fruar från olika fack samlade till Byggnads jubileum 1934 - 1944 som hölls på Carlströms hotell. Från vänster sittande: Edvard Bengtsson, ?, Edvin Åsenhed, Gustav Fyhr, Erik Andersson, John Karlsson redakt. på tidningen Östgötabygden, Martin Synkel Johansson med dragspel, flickan heter Rajli dotter till Erik o. Agni Andersson. Några övriga namn på bilden: Nils Rehn m. Fru, Sven Erlandsson, Peter Persson, Gösta Lago m. Fru Gerda, Harald Halle Andersson m. Fru Maj, Wilhelm Lundin, Paul o. Aina Johansson, Gustav Nilsson, Nils Lindahl, Sven Andersson (Torparn) m. Fru Gun, Eskil Stav, Gustav Fyhr m. Fru Stina, Gunnar Jakobsson m. Fru Maj, Evert Olander m. Fru Gulli, Vega Augustsson Öninge, Edvin Åsenhed m. Fru, Rune Karlsson, Aldor Svensson, Valter Rosenqvist, Gustav Gutten Johansson

Eftersom min arbetsplats numera var Ödeshögs Möbelkompani och mina intressen på fritiden hade blivit fackliga samtidigt som min fader var aktiv i Träindustriarbetarnas fackliga lokalavdelning.

Styrelsen i Träindustrins avd. i Ödeshög
Sittande: Georg Fransson, Gösta Lago, Folke Gustavsson
Stående: Einar Johansson, John Blomkvist

Jag håller tal vid 1:a maj-firandet i folkets park 1989

Styrelsen i Ödeshögs Arbetarekommun:(1940-talet)
Stående: Vilhelm Lundin, Karl - Erik Karlsson
Sittande: Tryggve Eklund, Peter Persson, Einar Vätter.

I början av 1960 – talet fick jag mitt första politiska uppdrag som ersättare i Skolstyrelsen, samtidigt som jag började intressera mig för det fackliga arbetet, för det var den vägen man bäst kunde påverka sin arbetssituation samt lönerna., på den tiden var det inte vanligt att det fanns lunchrum eller omklädningsrum med tvättmöjligheter.

Så här kunde det vara när en kamrat och jag intog vårt s.k. 11- kaffe

Jag och Melker Johansson vid arbetsbänken på Ödeshögs Möbelkompani när vi tog vårt förmiddagskaffe.

I Ödeshög fanns det en samlade organisation som hette FCO och var en underorganisation till LO, som senare bytte namn till LO- sektioner i varje kommun . Under åren mellan 60-talet till 90-talet omstrukturerades hela samhället, industriföretag slogs samman ,lades ned helt och hållet, i Ödeshög lades många möbelfabriker ned, eller bantades på personal, lantbruken rationaliserades med mycket maskiner och mindre anställda, fackföreningarna ombildades till storavdelningar med anställda ombudsmän, de lokala facken blev sektioner, den sammanhållande organisationerna på orten var LO- sektionerna, under flera år var jag ordförande för LO-sektionen, samt tillhörde LO-distriktets styrelse

LO-distriktets styrelse

Stående Bruno Lago Ödeshög, Virdeland Mjölby, Carlsson Åtvidaberg, Helge Johansson Valdemarsvik, Bryntje Motala; ??, Svensson Boxholm

Sittande Rulle Davidsson Motala, Inge Carlsson Finspång, Allan Borg Norrköping, Jan-Olof Jonsson Norrköping, Kjell Johansson Finspång

Min politiska bana inleddes i början på 1960-talet.

Under åren blev jag mer och mer aktiv i politiken, jag blev ordförande i arbetarekommunen, jag var ledamot i partiets distriktsstyrelse, under dessa år var det inte tal om att erhålla arvoden för uppdragen, de flesta sammanträdena fick hållas på kvällstid, tack vare en förstående hustru klarade vi att fostra 7 barn, samtidigt som jag tog på mig uppdrag för att hjälpa till att i gemenskap förbättra levnadsförhållandena i vårt land och kommun.

Mitt första uppdrag som politiker blev som ersättare i skolstyrelsen år 1966, sedan följde uppdragen som ordförande i Ödeshögs Arbetarekommun och FCO i slutet på 1960-talet, uppdraget som ordf. för Arbetarkommunen slutade jag i början på 1990-talet, och som ordf. i LO-sektionen slutade jag i mitten på 1980-talet, kvar som ordf. i Arbetarekommunen blev jag kvar till år 1992, under den tiden ombildades alla A-kommuner till föreningar och endast en huvudförening blev kvar som organisation med namnet Socialdemokraterna. Under åren som ordf. fick jag stå i skottgluggen då många och stora frågor var för behandling. Första stora fråga blev sammanslagningen mellan Ödeshög och Alvastra kommuner 1969, dels skulle partivännerna enas i många frågor bl.a. representation i de olika organen, överenskommelser med andra partier om vilka nämnder och styrelser det skulle vara i den nya kommunen som fick namnet Ödeshög. (i kommunen ingick socknarna Ödeshög, St. Åby, Västra Tollstad, Heda, Rök, Svanshals och Trehörna). Fr. o. m. 1969 blev jag ordinarie ledamot av kommunalnämnd (kommunstyrelse), skolstyrelse m.fl. organ, som krävde att man var bra påläst och hade frågorna förankrade i partigruppen.

Jag ska nämna några axplock från livet som kommunpolitiker.

I början på 1970-talet gjord kommunen en markaffär för delar av en gård i Backasand för 1 miljon kr, men tyvärr missade kommunens förhandlare en liten bit i en håla som kommunens förhandlare var beredd betala 13000 kronor för. Vi sossar ansåg att säljaren gott kunde efterskänka markbiten, den borgerliga majoriteten lyckades inte samla sina styrkor för att genomföra affären, utan kommunen fick processa om affären. Om inte den borgerliga trögheten i förhandlingarna varit kunde hela gården kunnat köpas för mindre än en halv miljon.

På 1970-talet fanns inga dagbarnvårdare inte minst daghem i Ödeshög något som vi arbetade hårt för att införa, De kommunala bostadsbidragen för barnfamiljer var de lägsta, samma var det för pensionärer, Två frågor vi prioriterade högt.

Kommunens åldringsboende krävde att det byggdes ett nytt hem för de äldre, där första etappen planerades och byggdes under 1964, varför en fortsättning av tillbyggnaden av Solgården var nödvändig.

Trångboddheten för den kommunala förvaltningen i gamla brandstationen som byggdes år 1947 började märkas, varför frågan väcktes om inte gamla Vårdsäter kunde renoveras till kommunkontor vilket senare blev gjort.

När den kommunala demokratin kom på tal i kommunen, d.v.s. införandet av Partistöd i blygsam takt trodde jag att den borgerliga majoriteten skulle svimma, jag fick till svar att sådant har vi inte råd med, det tog sedan flera år att motionera om frågan.

Nu tar vi steget in på 1980-talet, som blev ett händelserikt årtionde, 1982 startade Sture Ivarsson ett missnöjesparti, "Ösjö lokalparti" och fick 6 mandat i fullmäktige, vilket gjorde att partiet blev representerat i stort sett samtliga organ, partiet tog röster från alla andra partier. Eftersom Ivarsson även utgav en egen lokal tidning, hade han förmånen att briljera över andra partiers handlande. Ivarssons parti levde vidare under 2 mandatperioder.

Som representant för Socialdemokraterna fick jag och kommunalrådet Carl-Göran Larsson (M) ofta höra att vi satt i knäet på varandra när förslagen till beslut föredrogs till beslut, och inte passade övriga grupper.

I tolv år har de regerat ihop, kommunalrådet Carl-Göran Larsson (m) och oppositionsrådet Bruno Lago (s). Riktningen har varit åt höger, men oppositionen anser att den har stort inflytande över politiken.

I Ödeshög jobbar m och s fint ihop "Vi låter andra käbbla"

ÖDESHÖG
— Vi samarbetar bra. Det är inget att skämmas för. Ödeshögs kommunalråd Carl-Göran Larsson (M) och oppositionsrådet Bruno Lago (S) långtar inte efter några uppställande partistrider.

De anser att samförståndssandan som präglar kommunalpolitiken är bra och gagnar Ödeshögs utveckling.

— Vi ägnar oss åt realpolitik, inte åt politiskt käbbla, tycker Bruno Lago, när Center och socialdemokrater är allierade i olika frågor. Center och kös, som ingår i den borgerliga samverkanskartellen, är ordliga för det nya "maktblocket" mellan s och m.

Carl-Göran Larsson tar inte så hårt på den kritiken ("infor ett val vill vi alla partier profilera sig"), men erkänner utan omsvep att han samarbetar bra med sin ideologiska motståndare Bruno Lago. Vilket inte ska tolkas som att de på förhand är sniga om alla frågor.

— Men om han kommer med ett vettigt förslag ge jag honom rätt. Det skäms jag inte för...
De umgås inte privat, men träffas nästan dagligen över en kopp kaffe eller i sam-

manträdesrummet. Bruno Lago är avlönad på kvartstid som oppositionsråd, men är med alla sina politiska uppdrag heltidsengagerad i kommunalpolitiken. Vilket slags opposition utövar då socialdemokraterna i kommunen?

Tyst opposition

— Vi vill inte profilera oss, utan är inriktade på att nå konkreta resultat, säger Bruno Lago och tänds en ny cigarett. Han fortsätter att prata om handlingskraft och effektivitet. Sedan pekar han på Carl-Göran Larsson tvärs över skrivbordet.

— Eftersom han representerar den borgerliga samverkan i kommunen är det naturligt att jag vänder mig direkt till honom. Tillsammans kan vi, om vi är överens, skapa en majoritet för ett förslag.

En opposition i det tysta, alltså. Det är ytterst sällan

meningskiljaktigheter mellan blocken kommer till uttryck i kommunens högsta beslutande organ, kommunfullmäktige.

Bruno Lago kan bara dra sig till minnes en fråga som slutat i oenighet mellan s och m under den senaste mandatperioden. Den handlade om hur en industriområde skulle läggas i samhället.

Valfrågor

Eftersom socialdemokraterna står bakom de flesta besluten kan de inte ställa den borgerliga majoriteten till svars för kommunens uråldriga ekonomi. Nu väntar en hård åstramningspolitik. Det är Bruno Lago och Carl-Göran Larsson överens om. Spelar det då någon roll hur rösterna fördelar sig mellan de två politiska blocken?

Såväl verkar de inte inställda på att byta roller med varandra efter valet. Socialdemokraterna går till val på två "heliga" frå-

sor: man lovar att slå vakt om den offentliga sektorn och sätta offensivt på åtgärder mot arbetslösheten. Ingen kommunalanslids ska riskera att bli sparkad från sitt jobb, försäkrar Bruno Lago.

Hjärtefråga
Något sådant löfte avger inte moderaterna. Den kommunala förvaltningen måste ses över, kanske måste den bantas, säger Carl-Göran Larsson. Men sysselsättningen är en hjärtefråga även för moderaterna. Några investeringar får kommunen inte ha råd med under den närmaste framtiden, enligt m.

Att simhallenbygget står kvar i kommunens långtidsplanering är en eftergift åt socialdemokraterna. "Det var Bruno som insisterade på det", uppger Carl-Göran Larsson i den offentliga valdebatten.

BIRGITTA HELLMAN

Även inom arbetarrörelsen i Ödeshög hade vi en medlem Charles Eriksson som hade svårt med vad demokratiska beslut innebar, han menade att han hade rätt att i kommunens beslutande organ tala emot gruppens beslut, och därmed spela "Allan" och ge sken av att sossarna var splittrade. Tyvärr måste jag så här i efterhand konstatera att Charles Eriksson skadat partiet mer än han har gjort nytta.

Veteraner lämnar politiken i Ödeshög

ÖDESHÖG
Sammanlagt har de arbetat 85 år som förtroendevalda i Ödeshögs kommun. Vi årets sista fullmäktigesammanträde blev de uppvaktade och belönade.

De tre är Ingvar Wik (c), Bruno Lago (s) och Göta Pettersson (s). Längst erfarenhet inom kommunalpolitiken har Ingvar Wik som började i kommunfullmäktige redan 1959. Bruno Lago hade sitt första uppdrag som suppleant i kulturnämnden 1964. Göta Pettersson tog plats i socialnämnden 1969.

Bruno Lago har varit socialdemokraternas främste talesman i Ödeshög under en lång följd av år och har mängder av uppdrag bakom sig. Han lämnar nu kommunalpolitiken helt. Lago har tillhört kom-

muniststyrelsen sedan 1969 och dess arbetsutskott sedan 1974. Han blev kommunstyrelsens vice ordförande 1980, en plats som han haft fram till nu.

Även Ingvar Wik lämnar kommunalpolitiken. Wik har under årens lopp särskilt ägnat sig åt skolfrågor. Han tog plats i skolstyrelsen 1969 och har den senaste mandatperioden varit ordförande i barn- och utbildningsnämnden. Ingvar Wik var i mer än 15 år ledamot i kommunstyrelsen.

Göta Pettersson finns kvar i politiken som vice ordförande i kommunfullmäktige. Hon började i socialnämnden 1969, en plats som hon behöll i 22 år. Till kommunfullmäktige valdes hon 1971. Göta Pettersson är även kommande mandatperiod, med elva års erfarenhet, ledamot i valnämnden, nu som vice ordförande.

Bruno Lago och Ingvar Wik lämnar kommunalpolitiken i Ödeshög. Veteranen Göta Pettersson fortsätter som vice ordförande i kommunfullmäktige.

Foto: CHRISTER ELDERUD

Näringslivets utveckling och avveckling

Kommunens största industri på 1970-talet var Transportbanor med ca. 120 anställda som hade uppköpts av ett Göteborgsföretag som skulle flytta tillverknings till den Fabriken, lokalerna i Ödeshög stod tomma en längre tid. Politikerna fick söka med ljus och lykta efter företag som ville flytta in. Efter mycket arbete flyttade Husqvarna över tillverknings av motorcyklar till Ödeshög, sedan fortsatte detta företag att lägga ned tillverknings, men ersattes av motorsågar, för att in på 2000-talet avsluta med tillverknings av gräsklippare. Under 1970-talet lokaliserades Hallins verkstäder med tillverknings av rostfria detaljer från Stockholmsområdet, Wahlqvists verkstäder förlade en fabrik i Ödeshög som även inköpte Ödeshögsverken, Saabs utlokaliserade en verksamhet till Ödeshög som efter ett 20-tal år flyttades tillbaka till Linköping, i dessa lokaler finns numera Ödeshögs Mekaniska, som startade i liten skala i Heda och utvecklas undan för undan. Dessutom har det funnits ett antal textil och konfektionsfabriker ,Vånex och Duvedals med flera som är nedlagda sedan flera år tillbaka.

Med dessa exempel vill jag som politiker spegla utvecklingen i en liten kommun som Ödeshög, där man fått ge och ta i förhandlingar om lokalisering och ekonomin.

I Hästholmen fanns tidigare ett gjuteri och en möbelfabrik som lades ner, men i Hästholmen fanns en driftig lantbrukare som heter Kalle Lundell , uppvuxen på ” Dags mosse och ägde en större gård som heter Kälkestad, han odlade mycket jordgubbar samt mycket potatis, och övriga grönsaker i stor skala, han startade även en fabrik för förädling av potatis som fick namnet ” HÅPO ”och var inrymd i en tidigare lantgård i Forsby, företaget har numera utvecklats till en storindustri, och ägs numera av en Tysk koncern. Senare har Lundell även startat en reparationsverkstad för bilar i tätorten Ödeshög, dessutom fanns det flera sågverk i trakterna, då Ödeshög var en skogrik trakt.

Starkt intresse i Ödesbög för debatt om lokaliseringsfrågor

I panelen fr v Metalls ombudsman Arne Angelöf, ordförande i Metalls Ödesbögsektion Karl-Erik Johansson, landshövding Eckerberg, ordföranden Carl-Erik Hertz, direktör Carl-Ivan Ulvenäs, direktör Lars-Gösta Skogh och kommunstyrelsens ordförande Sven Gideskog

Sysselsättning och lokalisering gällde den estradebatt, som Ödesbög FCO hade kallat till i godtemplargården på måndagskvällen och som tog tre timmar i anspråk. Det kom så mycket folk att man i all hast fick flytta över från gillssalen i godtemplargården till Sagobograten för att alla skulle få plats.

Landshövding Per Eckerberg höll inledningsanförandet sedan FCO-ordföranden Bruno Lago biläst välkommen. I panelen återfanns jämte landshövdingen LOs representant i länsarbetsnämnden, metallombudsman Arne Angelöf, direktör Carl-Ivan Ulvenäs i länets företagareförening, direktör Lars-Gösta Skogh i länsarbetsnämnden, kommunstyrelsens ordförande Sven Gideskog samt ordföranden i Metalls Ödesbögsektion Karl-Erik Johansson. Kommunfullmäktiges ordförande Carl-Erik Hertz satt ordförande.

Landshövdingen framhöll att den situation som var för handen — att en försörjning underlag måste behövas — är något som Ödesbög delar med åtskilliga andra tätorter i Östergötland. En omsättning av näringslivet har skett. Gamla, traditionella näringar har vikt. Något nytt måste komma istället. — Jag har kanske sysslat med industrilokalisering längre och iblandare än de flesta, sade landshövdingen. Förändringsarbetet i samhällsbyggnad har blivit mycket stor, livslängden hos företagen kort. Vikande marknader och nya tekniker kan hastigt ändra bilden. Viss handlingsberedskap måste finnas. Industrilokaliseringens aktivitet och strävan att förnya försörjningsunderlaget måste drivas kontinuerligt. En aktivitet som syftar till utbyggnad måste finnas.

Vi försöker bedriva lokalisering i Östergötland, men många kommuner anger sig inte ha råd betala vad det kostar. Detta är dock en utgift, som måste på föro mycket annat, ansåg landshövdingen. Med hjälp av landstinget och staten har en stor del av byggandet byggts ut. Men konjunkturnäringsgången kan kirva till det hela. Vi får se resultatet på längre sikt.

Landshövdingen betonade vikten av att stimulera redan befintliga företag. Hur skulle det se ut om vi inte

industri för kvalificerade arbetare, är det bevärligt men det kan ju om ett par-tre år. Järnvägen är ingen nytta med det lilla intresset från SJs sida. Då vore det bättre åkerierna hade full sysselsättning.

Den springande punkten vid förtagsmedläggningar är bristen på kvada medel och det är den ekonomiska politikens fel. Åke Anders ansg att mindre företag är Ödesbög kommun bör bygga på. Till hr Börjesson, som undrat v som styr lokaliseringssatsningen gennämde landshövdingen att all stort sett vilar på lokala och regionala myndigheter i länet. Uttryckena för initiativ är ganska sällsynta och företagsföreningen lämnat hjälp med konsulttjänster av olika slag med statlig kreditgaranti medlas, men även direkta lån. Också andra vägar finns, tex hjälp med lokaler. Något önskemål samgående med Vedstena hade, landshövdingen kunde erinra sig aldrig framkommit från Ödesbög. Jag trodde det var bra med en kommun med servicecentrum i Ödesbög, sade han. Här finns bra skolväsen och en socialvård som fungerar, i min del tycker jag det är rimligt hålla igång Ödesbög kommun västra Östergötland, där det är långt till andra tätorter. Hur ska det ha sett ut i Ödesbög om i denna aktivitet funnits? Det finns inget annat alternativ än att satsa sin egen framtid. Jag tror att uttöingen talar till förmån för den bygden och en fortsatt satsning höver inte vara av större format.

Skatten höjs en krona

Mr Gideskog sade att man råkade med en skattehöjning med en krona men att resurserna inte blir större för det.

Margareta Corneli: Kan vi påverka den framtida regionplaneringen i Landshövdingen: Översiktligt gionplanering, som det heter, är det vill begrepp. Det täcker mycket av framtiden till. Tre volymer sints ut på remiss till alla dem som kan ha intresse av dessa. Detta något som den enkla medborgaren har stora möjligheter att sätta sig i.

Spåret är kvar

Mr Johansson hade frågat om järnvägen och fick ett svar från landshövdingen som framkallade stor muntherhet. När det gäller SJ är ju, som vi vet, allt ganska ovist. Jag såg i alla fall när jag åkte hit att spåret fanns kvar.

Mr Johansson hade frågat om järnvägen och fick ett svar från landshövdingen som framkallade stor muntherhet. När det gäller SJ är ju, som vi vet, allt ganska ovist. Jag såg i alla fall när jag åkte hit att spåret fanns kvar.

Mr Gideskog sade att Ödesbög inte haft en sådan spontan utveckling som många andra kommuner. Beviljningsvärdet har minskat under tre decennier och det kan verka deprimierande på åmåniga. Fullt så mörkt som det kan se ut är det dock inte. Socknarna runt Ödesbög har krympit, och samhällst har vuxit kraftigt. Folkmängden har ändå inte kunnat undvikas och det har varit trögt när det gäller lokalisering. Sista veckorna har det dock varit annorlunda och vi har haft flera diskussioner med företagare.

Flera stora företag behövs

Mr Karl-Erik Johansson, med praktik som sk pendlare i samband med ett Transportbussor nedlades, var kritisk mot splittringen på så många småföretag i Ödesbög. Här finns sju-åttio bilverkstäder och fyra-fem mekaniska verkstäder med bara ett fåtal arbetare, sade han. Storföretag efterträvar vi inte, men pirna företag med 100-200 anställda. Det är en mycket otillfredsställande situation att sju-åttio procent av metallarbetarna är arbetslösa eller pendlar, ansg han. Etableringen av Husqvarna-Lysingsverken till Ödesbög medförde ingen lösning för den yrkeskompetenta arbetskraften, som fått omkostas till monotont och enformigt arbete. Vad vi närmast önskar är en

sag i sina rau nar jag akre nit ut spåret fanns kvar.

Benämningen industrigravarna ville landshövdingen ta avstånd från. Detta med industrilokalisering är ett seriöst, långvarigt, systematiskt och tillämningsprovande arbete. Det kan få bedrivas under årtionden innan det bär frukt. Till hr Gideskog, som varit missmodig över Ödesbög roll i Länsplan 70, sade landshövdingen att mycket i planen är prognoser. De stöder sig på vetskapen om vad som tidigare varit — en vickarklocka för kommuner som bör sätta in krafterna på att utvecklingen inte blir den som förutsatts. Så snart behov uppstår är vi redo hjälpa till. Ja, i alla lägen kommer resurser att ställas till förfogande, betonade landshövdingen.

Kreditsöd

Mr Johansson frågade vilka möjligheter till hjälp som fanns för redan etablerade företag och fick av hr Ulvenäs svaret att man var beredd till kreditstöd. Ödesbög tyckte han var en naturlig inkörsport för storindustriverken, Saab-Scania och Fabrikens verkens tvätter.

Mr Johan Kurhonen, verkstadschef vid KLAB Håstholmen, ställde en fråga som gällde lån. Man hade sökt få låna 400 000 kr för utveckling av företaget. Men det blev kalla handen. Nu är företaget stilt. Vad fanns det för underlag att bromsa detta? Landshövdingen svarade att ärendet inte bordlagts. Företagsföreningen har medel, men kreditgivningen delas mellan oss och bankerna. Mr Lennart Börjesson vände sig mot uttalandet av hr Angelöf om en företagsarevännlig regering. Landshövdingens vänliga inställning till Ödesbög tyckte han var anpassad, men lite åventyrlig. Han undrade om det aldrig varit på tal om sammanläggning med Vedstena och vad kommunalskatten skulle bli nästa år.

Brist på likvida medel

Mr Åke Anderson kom in på läkar- och tandläkarfrågorna. Man kan nog räkna med att Ödesbög får behålla sin läkar-, trots att en stor läkarvårdcentral för nio läkare skall byggas i Mjölby. På tandläkarisidan

Mr Hertz tackade på FCO:s vägnar bl a för panelens medverkan. Vi är medvetna om länsmyndigheternas starka stöd, sade han. Sitt bjöd FCO på kaffe efter en ansträngande debattkväll.

OLLE JOHANSSON

Mr Hertz tackade på FCO:s vägnar bl a för panelens medverkan. Vi är medvetna om länsmyndigheternas starka stöd, sade han. Sitt bjöd FCO på kaffe efter en ansträngande debattkväll.

OLLE JOHANSSON

Mr Hertz tackade på FCO:s vägnar bl a för panelens medverkan. Vi är medvetna om länsmyndigheternas starka stöd, sade han. Sitt bjöd FCO på kaffe efter en ansträngande debattkväll.

OLLE JOHANSSON

Mr Hertz tackade på FCO:s vägnar bl a för panelens medverkan. Vi är medvetna om länsmyndigheternas starka stöd, sade han. Sitt bjöd FCO på kaffe efter en ansträngande debattkväll.

OLLE JOHANSSON

Mr Hertz tackade på FCO:s vägnar bl a för panelens medverkan. Vi är medvetna om länsmyndigheternas starka stöd, sade han. Sitt bjöd FCO på kaffe efter en ansträngande debattkväll.

OLLE JOHANSSON

Mr Hertz tackade på FCO:s vägnar bl a för panelens medverkan. Vi är medvetna om länsmyndigheternas starka stöd, sade han. Sitt bjöd FCO på kaffe efter en ansträngande debattkväll.

OLLE JOHANSSON

Mr Hertz tackade på FCO:s vägnar bl a för panelens medverkan. Vi är medvetna om länsmyndigheternas starka stöd, sade han. Sitt bjöd FCO på kaffe efter en ansträngande debattkväll.

OLLE JOHANSSON

Mr Hertz tackade på FCO:s vägnar bl a för panelens medverkan. Vi är medvetna om länsmyndigheternas starka stöd, sade han. Sitt bjöd FCO på kaffe efter en ansträngande debattkväll.

OLLE JOHANSSON

Mr Hertz tackade på FCO:s vägnar bl a för panelens medverkan. Vi är medvetna om länsmyndigheternas starka stöd, sade han. Sitt bjöd FCO på kaffe efter en ansträngande debattkväll.

OLLE JOHANSSON

Mr Hertz tackade på FCO:s vägnar bl a för panelens medverkan. Vi är medvetna om länsmyndigheternas starka stöd, sade han. Sitt bjöd FCO på kaffe efter en ansträngande debattkväll.

OLLE JOHANSSON

Mr Hertz tackade på FCO:s vägnar bl a för panelens medverkan. Vi är medvetna om länsmyndigheternas starka stöd, sade han. Sitt bjöd FCO på kaffe efter en ansträngande debattkväll.

OLLE JOHANSSON

Mr Hertz tackade på FCO:s vägnar bl a för panelens medverkan. Vi är medvetna om länsmyndigheternas starka stöd, sade han. Sitt bjöd FCO på kaffe efter en ansträngande debattkväll.

OLLE JOHANSSON

Mitt engagemang i Svenska kyrkan

Eftersom kyrkan ligger mitt i Byn, var det vanligt att våra barn gick i söndagsskolan i församlingshemmet, och därmed var vi ofta med barnen på olika verksamheter. Sedan Ödeshögs kommun blev större med flera ledamöter i fullmäktige var det givet att kommunen hyrde församlingshemmet för fullmäktiges sammanträde . Eftersom även kyrkan hade ett politiskt forum bestående av Ödeshög och Stora Åby församlingar, var det naturligt att även Socialdemokraterna hade politiker i de organ som beslutade, blev jag tillfrågad om jag ställde upp som förtroendevald, och på den vägen blev jag ordförande i kyrkorådet som kyrkofullmäktige.

Bland de första stora frågorna var att år 1993 besluta om att bilda en kyrklig samfällighet av församlingarna, Västra Tollstad, Heda, Rök, Svanshals samt Trehörna till en samfällighet med Ödeshögs och St. Åby församlingar fr.o.m. 1 jan. 1995.

Linköpings Stift hade föreslagit att det av praktiska och ekonomiska skäl var nödvändigt med en sammanslagning. En utredningsgrupp blev tillsatt där jag fick ta på mig ansvaret för att utarbeta förslag till organisation mm. Jag vill påstå att arbetet inte var enkelt, motståndet mot sammanslagningen var stor, men fr. o. m år 1995 blev det en gemensam Samfällighet för samtliga församlingar.

Ett annat intressant och roligt projekt vi arbetade med var den inre renoveringen av Ödeshögs kyrka i slutet på 1980-talet, under ledning av arkitekt Lennart Arvidsson som ritat ombyggnaden, inblandade parter var Östergötlands museum, Linköpings Stift, Kyrkorådet i Ödeshögs Ledamöter, personalen i Ödeshögs församling m.fl., jag tror att det var tredje eller fjärde gången kyrkan renoveras och byggs om, nu var det dags att modernisera kyrkan invändigt, med toaletter, serveringsutrymme med garderob under läktaren, ny kororgel med placering i främre delen , lillkyrkan förnyas mm.

Kyrkoherde Lars Hedberg + kyrkokören- invigning av den nyrenoverade kyrkan 1991

Interiör från kyrkan före och efter renovering

En tragisk händelse som började år 1992 och som jag sent kommer att glömma var när 2 bröder processade om gravrätten av föräldragraven när den ene broderns fru gick bort. På grund av osämjan var stoftet efter broderns fru nedfryst ca. 3 år, och då fick inte föräldrarnas familjegrav användas för jordfästning av frun. 1993 avled även ena brodern, som fick begravas i familjegraven, då hemställde den andra brodern att få överta gravrätten, men samtidigt hade andra broderns döttrar övertagit gravrätten, varför nya processer började. Jag minns att jag hade kopior av beslutsgången som fyllde en hel A-4 pärm, det var en jobbig period vill jag påstå. Där man fick både ovänner och vänner.

Som lök på laxen uppträdde även Sture Ivarsson med vallistor i kyrkovalet, där han och någon till blev invalda i kyrkans organ, sin vana trogen började han som vanligt att bråka om olika saker inom kyrkan, men hans parti levde i 2 valperioder även i kyrkan.

Själv blev jag påhoppad av några partivänner som ordnade strykningar av mitt namn vid kyrkovalet, som jag förmodar hade samband med att jag inte tillfredsställde önskemål som framförts av anhöriga vid gravtvisten varför jag tröttnade på att arbeta för kyrkan, i dag har inte arbetarrörelsen någon representant, då de inte deltagit i kyrkovalet.

Folkets Park

Ödeshögs Folketshusförening u. p. a. och Folkets Park

Föreningen bildades den 27 mars 1945 av t.f. ordf. John Carlson som var redaktör på tidningen "Östgöta-bygden" i Ödeshög. Den drivande kraften i styrelsen var Erik Andersson (byggnadsarbetare), Simon Karlsson "Minkasimon", Sigge "Telegrafarn" och Edvin Johansson (Elmontör).

Det var krafter från olika yrkesgrupper som hjälptes åt att planera markområdet där Folkets Park ligger i dag.

Eftersom hembygdsföreningen beslutat lägga ned dans verksamheten vid Hembygdsgården hade gruppen för avsikt att köpa dansbanan.

Inledningsvis hyrdes markområdet som var ca . 82 000 kvm. stort. Därefter började flytten av dansbanan från Hembygdsgården som uppfördes där den i dag befinner sig. Tillbyggnad gjordes runt banan för sittplatser och servering. Efter hand som ekonomin tillät fortsatte utbyggnaden av serveringen. Några sanitära anläggningar fanns inte, det var endast ett utedass vid området mot omgivande åkermark.

Intresset bland samhällets invånare var stort. Andelar köptes i stort sett av varje invånare. Priset var endast 10 kronor, vilket motsvarar åtskilliga 100 kronor i dagens penningvärde.

Många frivilliga krafter ägnade sin fritid till att arbeta i Folkets Park.

För att klara det sanitära blev nästa etapp att bygga till den stora scenen, samt loger för artister.

Det blev även en ny ingång till lokalerna där scenen även blev garderob mellan de olika uppträdandena. I källaren byggdes även nya toaletter, så utedasset kunde stängas.

För dansorkestrarna hade en mindre scen uppförts. I källaren på den byggdes även ett mindre pannrum för oljepanna. Tidigare hade uppvärmningen skett med två eldrivna varmluftsfläktar.

För att inhägnat området vill jag minnas att ägarna till tidigare Ödeshögs Gjuteri och mekaniska verkstad bjöd på allt material.

Utöver dansaftnar var det "Tjadden" med sin revy som glädde besökarna.

Den som drog den största publiken var "Snoddas" där det kom tusentals personer. Vi hade även "Ödeshögs Manskör" som leddes av Olof Fridlund med sina årliga "Bonnkapellet" med uppträdande i Parken.

Under en period fanns det även en utedansbana, vilket gjorde att det dansades på två banor (gammalt och nytt). Ödeshög hade även sin egen dansorkester som hette "Fox", där även Fridlund var ledare.

Under 1960-talet var det de stora dansorkestrarna Arne Hardez, Lindblads, Ernie Englund (som även hyrde Parken själv och spelade), Arne Domnerus, Glennmarks med Ann-Louise Hansson som spelade i en mycket populär Park i Ödeshög.

Sedan var det 70-talet med disco för de yngre. Därefter följde en period med "Bingospel" som Idrottsklubben anordnade, de hade även tagit över styrelseplatserna.

Under åren som verksamheten i Folkets Park varit vinstgivande hade marken köpts in från Godsägare Sture Orrenius, Orsnäs för ca. 60 000 kronor. Det hör till saken att föreningen varit tvingad att byta värmepanna och fått låna 60 000 kronor till detta av kommunen mot revers. Efter en tid yrkade en politiker att föreningen skulle betala tillbaka lånet. Vad hände, en gemensam vän hade besökt Orrenius, då hade han fått i uppdrag att hälsa mig att jag skulle besöka honom, för han ville tala med mig. När jag besökte Orrenius pratade vi om Folkets Park och kommunen. Det kom då fram att han var besviken på kommunen som inte kunde avskryva lånet.

Han sade till mig att här får Du en check att lämnas till kommunen och tacka

för lånet, samtidigt är detta en gåva från mig, då det var den summan jag en gång fått som betalning.

Jag blev mycket rörd av att vi fått en så fin gåva, och lovade mig själv att så länge jag orkar så ska Folkets Park vårdas och bevaras.

Detta var naturligtvis en episod i mitt liv som varit viktig, inte bara för mig utan alla som varit verksamma i att bevara Folkets Park.

Jag vill minnas att år 1988 eller 1989 var vi några personer som tyckte att det var bedrövlig att Parken skulle ruttna ned. Vi kallade till extra årsmöte och valde en styrelse bestående av Allan Molin ordf., Sven Nyman kassör, Sören Andersson, Jörgen Davidsson, Simon Karlsson samt undertecknad som fick ta huvudansvaret för att rusta upp Folkets Park. Sören och jag skissade på en tillbyggnad och uppvaktade kommunen om hjälp. Vi fick ett anslag på ca. 800 000 kronor, samtidigt som NCC som var verksamma i Ödeshög lämnade ett fördelaktigt anbud. Den tillbyggnaden skedde i början på 1990-talet.

Folkets Park II

Eftersom jag alltid känt för arbetarrörelsen och tillsammans med Sören Andersson engagerade vi oss för Folkets Husföreningen som driver Folkets Park i Ödeshög.

Med Sören som eldsjäl jobbade vi för att bevara anläggningen som var förfallen på många sätt, egna arrangemang hade upphört sedan flera år tillbaka, vi har arbetat för att upprusta anläggningen, vi lyckades få kommunen att anslå medel för att bygga ny entré med toalettutrymme, till en kostnad av ca. 1 miljon kr., detta var i början av 1990-talet. I början på 2000-talet hade vi ett EU-projekt för att utvändigt isolering och ny fasad, samtidigt hade gamla papptaket gjort sitt så nytt plåttak lades på med Sörens hjälp, vidare byggdes nytt pannrum, under tiden som Jörgen Davidsson var anställd i Folkets Park.

Avslutningsvis måste jag nämna en egen historia om Folkets Park. En tidigare styrelse hade av kommunen fått låna 60 000:- för att installera ny oljepanna då den tidigare var utbränd, Men av någon anledning behandlade kommunstyrelsen i Ödeshög frågan om avskrivning, men då begärde en Moderat ledamot att summan skulle återbetalas, vilket också beslutades av kommunstyrelsen. Men av någon anledning fick Sture Orrenius, Orrnäs gård (han var även Moderat) som föreningen köpt marken av på 1940-talet reda på kommunens behandling av frågan, varför han genom en gemensam bekant ombad mig besöka honom, när jag kom dit pratade vi en stund, sedan sa han till mig, här får Du en check på 60 000:- (summan var densamma som föreningen betalat för marken) så kan Du gå till kommunen och tacka för lånet.

Tack för att det finns människor som har känsla för verksamheter som kommer alla till godo. I kommunens politiska styrning har det varit borgerlig, men sedan år 2007 har KD innehaft kommunalrådsposten, vilket inneburit att den politiska viljan styrts av KD:s vilja. Föreningslivet i kommunen så som idrottsklubbar, Folkets Park m.fl. har inte lyckats övertala styret värdet av dessa föreningars verksamheter. Föreningsbidragen har blivit mindre.

Tyvärr har även två damer som representerat Socialdemokraterna i kommunstyrelsen Madeleine Wihlgren och Irma Karlsson motarbetat Folkets Park när frågor om att föreningen kan erbjuda långtidsarbetslösa sysselsättning tala om att de suttit i knäet på kommunalrådet (KD), det rimmade illa med de partiernas olika valprogram som talar om social omvårdnad och arbete åt alla.

Under tiden som det blev nytt liv i Parken, kom Simon Karlsson (som varit med om att starta Parken) tillbaka och hjälpte till med vaktmästeriet (Simon var även ordf. i PRO). PRO:s medlemmar hjälpte ofta till med parkarbete, vår- och höststädning. Som tack fick de använda Folkets Park till förmånlig hyra.

När det gått några år frågade Arbetsförmedlingen oss om vi kunde erbjuda en person arbete som vaktmästare mm. Vi kom överens om att erbjuda detta, vilket skedde i slutet på 1900-talet. Eftersom taket på huvudbyggnaden börjat läcka in vatten och isolering i väggar och tak saknades, beslutade styrelsen att starta ett EU-projekt med dessa arbeten. Vi bytte ut gamla fönster, bytte ut taket till nytt plåttak, isolerade, målade fastigheten utvändigt och invändigt samt satte in nya lysrör. Ett nytt pannrum med sanitära utrymmen för orkestrarna byggdes.

När sedan Föreningsbanken upphörde fick vi överta diskar mm. som vi satte in i serveringen och garderoben. När kommunen köpte Konsums fastighet fick vi köpa väggbelysningen som hade motiv från bygden framställda av fotografen Christer Elderud, vilka nu pryder serveringen.

När sedan byggnads avdelning upphörde i Ödeshög ordnade Sören Andersson så vi fick bord och stolar till serveringen.

Nu återstod att marknadsföra Folkets Park. Folkparkerna centralt erbjöd plats på internet, som Folkets Park numera finns med i.

Tack vare den renovering som skett under åren har Folkets Park fått ett större användningsområde.

De senaste åren har flera Husbils- och Husvagnsgrupper haft samlingar, familjesamkväm som bröllopfester, födelsedagsfester, hundutställningar, Bridgeklubben för spelkvällar, Musikskolans avslutningar och dessutom dansaftnar m.fl. uthyrningar ägt rum.

Naturligtvis har inte de ca. 25 åren jag arbetat för Folkets Park, varit utan problem åt olika håll, men jag vet vad jag lovade mig själv när Sture Orrenius gav mig en check på 60 000 kronor för att ge kommunen, och tacka för lånet, samt fick tacka för den fina gåvan.

Detta är en mycket kortfattad historia om Folkets Park i Ödeshög som genom tiderna sedan år 1945 gått igenom många förändringar. För de som är intresserade av Parken, vill jag visa några bilder på vad den kan användas till.

Vi som tog vid efter de som byggde Folkets Park är Sören Andersson med familj och vänner, undertecknad med familj och vänner samt trotjänaren Simon Karlsson. Och det är vi stolta över!

Avslutning:

Minnen från det man som barn gick barfota på sommaren, och fick gå till skolan var man än bodde, tills barnen i dag cyklar eller åker skolskjuts till skolan, om inte mamma eller pappa tar bilen och skjutsar barnet.

Som jag inledningsvis nämnde har jag haft förmånen få uppleva en tidsperiod som varit mycket lärorik och omtumlande, vilket jag och Anne-Marie försökt lära och informera våra barn och barnbarn samt andra vänner om ,och vilka förändringar som skett i vårt samhälle och land. Det var meningen att jag skulle avsluta mina minnen, men ytterligare minnen och händelser har funnits som mina barn och vänner önskat att jag skriver om. Därför kan vissa avsnitt återkomma i andra sammanhang.

Bruno Lago år 2010.

Minnen av människor jag mött i livet.

Lite minnen av olika personer "Original" som jag minns i kommunen:

Det var Oskar i Bråten. Han bodde i en liten stuga i skogen innanför gården Grimshult. Kännetecknet på honom var att han alltid gick från Bråten till torget och åter på tisdagar och lördagar, han bar på sin korg samt rökte sin sjöskumspipa.

Det var "Fläskotto" från Visjön som alltid gjorde sin röst hörd på torget.

Det var slaktare Pettersson på Smedjegatan som var duktig på att göra fläskkorv, han fick namnet "Vatten-korven" för det påstods att korven innehöll mycket vatten.

För att inte tala om handlaren Albert Karlsson i Vat, som hade affär där Motell Tåkern fanns en tid, han hade besök av en resande det måste varit innan jul, resanden frågade om Albert inte skulle köpa lite Saffran, ja sa Albert jag kan väl ta ett par kila, sedan fick han alltid heta "Saffran", Albert hade även en bror som tydligen handlade med ostar, han fick heta "Ost-Edvin" han rätta namn var Edvin Karlsson.

Fiskare Axel Johansson på Sjömarken i Svämb, han var en pratsam och uppkäftig person, därför fick han öknamnet "Tuppen på marka". Sedan hade vi smeden Otto Karlsson på Smedjegatan, som gick under namnet "Smeotto" som var glad i drickat och var mycket musikalisk och gillade att dansa när han var lite på örat. Vi får heller inte glömma två glada pojkar, Sixten Strid och Folke Farman glad i att festa på helgerna. Folke fick heta Farman efter sin far som hette Farman Bengtsson som var murare och bodde på Morlidsvägen, båda hade förmåga att retas med personer de inte gillade, smockan kunde hänga lös. Frits i Bankaby var känd för att årligen sälja Julgranar, där han ibland hittades sovande, han fick heta "Halte Frits" p.g.a. sina skador från födseln eller tidig skada.

Han hade en kompis som hette Anton Johansson i Gammelsby, som gick under namnet "Fes-Anton", han hade haft den s.k. Spanska sjukan, som förorsakade hans skador med ryckningar i ansiktet samt hopsjunkna kropp.

Bröderna Peter, Gustav och Kalle Bremer. Peter och Gustav var mest kända inom möbelsnickaryrken och historieberättandet, Kalle var mera åt försäljarskrået, bilar och redskap var hans varusortiment samt känd profil på torget.

Jag sticker i mellan med vårt husband "Fox" med kamrer Olof Fridlund i spetsen, det var trummisen Bengt Ahlberg, Valter Trotzig på Fiol, Stig Birgersson och "Halte fotografen Karlsson" Saxofon, Allan Olsson Trumpet, reserver var Artur Andersson, "Mack Artur" trummor, samt Sven - Erik Johansson "Monarkarn" Fiol .

Jag minns även Karl Tino Karlsson, kallad "Kaltino" lång och stilig bonde på Skrapegården . Kostym med spetsbyxor och läderstövlar med cigarren i mun, trogen gäst på torget på tisdagar. Kalle på Jeanneberg, även han med krycka och cigarr, Kalle Dunk kallades han för sin bullriga röst. Ida Gustavsson kallad "Lull-Ida", som jag nämnt på annan plats. Långskorpan som vi kallade en bagare som bodde vid Morlidsvägen, numera Smedjegatan han hette Herbert Pettersson och sålde sitt bröd på torget, han hade en mindre affär i sin bostad dit vi gick på rasterna för att köpa godis, då även någon yngling snodde kokosbullar.

Kapare-John var också en person vida känd där han drog fram med sin vedkap, som han ibland drog med sin gamla bil med remskiva på hjulet, där det inte fanns luft ledningar för el där han hängde upp sina trådar och lånade ström .På den gamla goda tiden hade Ödeshög även ett badhus vid Stråtomtagatan som möbelsnickare Henning Uhr drev som bisyssla och baderskan hette Eda Johansson och som var granne med badhuset. Henning Uhr:s fru öppnade senare en matservering på Smedjegatan mitt för Busshållplatsen. I ett uthus till "Slöjdvillan" vid Stora skolan stod den s.k. Likvagnen som drogs av 2 svarta hästar från Råby som kördes av kusken Kalle Fröjd, ägare Karl Lejon tillhörde de bönder som engagerade sig för travtävlingar och s.k. premiering av hästar som alltid hölls vid Lillgården, en plan som fanns utanför matsalarna vid Nygatan.

På tal om bönder minns jag en bonde som hette Kvist och bodde i en gård som hette

Riset i St. Åby. Varje tisdag träffades de flesta bönder och hantverkare på torgdagen för att handla och göra upp sina affärer, och oftast skulle det göras upp med en köpesup som ofta blev flera, men Kvist hade alltid goda vänner som hjälpte upp honom på kuskbocken samt spänna för hästarna och mana på dem, sedan sprang hästarna hem till gården, och då var kusken nykter.

Ordningsmakten i Ödeshög bestod av två poliser samt en Landsfiskal, poliserna hette Verner Hansson som var mest folklig, den andre hette Karl Johansson och fick namnet "Kalle Färgare" som var mera barsk av sig, fiskalen hade sitt kontor i "Tingshuset" där Gebbe håller till. I tingshuset var det en sal reserverad för domstolsväsendet.

På 1940-talet fanns det även frikyrkoförsamling i St. Åby på vägen mot Boet, det kallades "Klippan" där var Johan Karlsson pastor, han kallades Johan i Fällan och var en god talare. Hans predikningar gick ofta ut på att fånga "Faen i en snusdosa" samt elda upp dosan i kaminen.

Med det fick han många att falla på knä och be. (för oss som inte var religiösa var detta en form av nöjen)

Jag var åt att glömma bröderna Bertil o. Sten Östenssons frisersalong på Riddargatan som fick namnet "tjugo frågor", Nyhetsförmedling.

Vi hade även en stor och kraftig karl som hette Pettersson, och drev Lindalens blomsterhandel och alltid fick heta "Storskrubb"

Hans efterträdare heter Per Jakobsson som fick tillnamnet "Lökapelle".

Vi hade en polis som hade varit mejeriarbetare, han fick heta "Ostatramparen".

I en liten bygd som Ödeshög var det vanligt att nästan varje person hade utmärkt sig för som det hette få ett "Öknamn".

ostatramparn

Den kommunala förvaltningen i Ödeshög

Jag har missat att berätta om den kommunala förvaltningen på 1930- talet och början av 1940-talet. I Ödeshög fanns den kommunala förvaltningen i Karl – Augusts bostad på nedre våningen vid torget, där det även fanns en manufakturaffär som han drev. Karl – August var även kommunfullmäktige och styrelsens ordf. som kontorist hade han sin svägerska Svea Lunell , Sociala frågor sköttes av handlaren Folke Löv som hade kontoret i sin bostad, med andra ord var det ofta dessa personer som styrde och ställde i kommunen, det fanns även något som hette ” Municipalsamhället ” det var tätorten Ödeshög som hade egen beslutsorganisation och egen förvaltning , när den upphörde minns jag inte, men förmodligen år 1955, då Ödeshög och St. Åby bildade Storkommun. När Karl–Augusts gård köptes av kommunen och bostad och ladugård revs, var det dags att även börja tänka på att skaffa sig ett rejält brandförsvar. År 1947 byggdes brandstation med kommunkontor på andra våningen.(i dag är där musikskola). Var hade kommunfullmäktige sina sammanträden ?, Vad jag minns användes Sockenstugan för de större sammanträdena, Någon gång på 1960-1970-talet renoverades Godtemplarhuset, kommunens bibliotek fick lokaler på andra våningen, Brockmanssalen renoverades och fullmäktige förlade sina fullmäktige till dessa lokaler. När äldrevården och kommunkansliet började bli trångbodda, började kommunen med en nybyggnad av Solgården år 1964, därefter byggdes s.k. Vårdsäter om till kanslibyggnad som fick duga ända in på 2000- talet, samtidigt som kommunens befolkning minskade planerades för en omdebatterad ombyggnad av Centrumhuset för dryga pengar. (Gamla kommunkontoret i Vårdsäter fick helt hastigt stämpel på sig att vara mögelskadat, kommunen hittade trots skadan med mögel en köpare som byggde om det till Vandrarhus utan någon mögelsanering eller rivning.) Under denna tid hade kommunen en Arbetsförmedling och en Försäkringskassa i bostadsbolagets fastighet på Storgatan. Men helt plötsligt bara försvann de. Dessa verksamheter var stora förluster för kommunen och invånarna, jag vill påstå att det var början på en social nedrustning i landet.

Vårdsäter ålderdomshem – senare kommunalkontor

Det gamla kommunkontoret i Brandstationen och Centrumhuset med nya kommunkontoret på tredje våningen. Det är svårt att jämföra den lilla administrationen som fanns år 1947, och den nuvarande personalstaben, men ett är säkert kommunens anställda har blivit många fler inom administrationen trots att befolkningen blivit färre. Som gammal politiker i Ödeshög kan jag inte låta bli att nämna något om den turbulens som blivit följden in på 2000 – talet inom politiken. De traditionella partierna M, C, FP i den borgerliga gruppen har tappat till KD som blivit större än de andra partierna ihop. Beträffande S har en stor splittring gjorts att partiet delats i 2 grupper där ledamöterna stämt varandra för hotelser, sedan har Miljöpartiet sina trogna väljare. Det är beklagligt att politikerna i en liten kommun som Ödeshög inte kunnat se annat än egoistiska viljor, till stort förfång för Ödeshögsborna. Jag befärar att dessa trötter är slutet på Ödeshög som egen kommun.

Ett kapitel om Folkets Park i Ödeshög publicerat i den lokala hembygdsboken

Folkets Park tillkom i mitten av 1940-talet, eldsjälarna var byggnadsarbetaren Erik Andersson, som tillsammans med Sigge telegrafaren, Simon Karlsson "Minkasimon"

Edvin Johansson Elmöntör John Karlsson redaktör på tidningen Östgötabygden, m.fl.

Kostnaden för en andel var 10:-, andelsbeviset var ett häfte som noterades köpen .

Första åren hyrdes markområdet av Sture Orrenius Ornäs gård, första byggnaden var

dansrotundan som flyttats från Hembygdgården, det sanitära var utedass, senare blev

en tillbyggnad av garderob som även användes som Scen, i källaren, byggdes toaletter

med slambrunn utanför, senare byggdes serveringen, för att värma upp byggnaderna installerades 2

st. värmebläktar som drevs med El-ström, ytterligare en etapp blev när

den mindre scenen byggdes då blev det plats för en oljepanna i källaren med en mindre tank. Allt

arbete skedde på frivillig grund, då arbetade man från måndag till lördag middag, området

inhägnades helt, vad jag vill minnas fanns det även folk som inte gillade inhägnaden då de jagade,

utan klippte upp hål i nätet.

På 1940 och 50-talen hade kommunen en mycket aktiv manskör under Olof

Fridlunds ledning, de anordnade varje år ett "Jippo" som kallades Bonnkapellet som drog mycket

folk, för dem byggdes det en särskild scen ute i parken, under dessa år

fanns det även en utedansbana vilket erbjöd dans på två banor.

Ett inslag som " Bonnkapellet stod för var när Henning Lättström med häst och vagn

åkte runt i kommunen och spelade med spexmakaren barberare Nisse Hansson under-

håll, om jag minns rätt var det Sven Erlandsson, Nisse Hansson och Olle Fridlund som

var textförfattare till revyn som framfördes i Folkets Park. Ett populärt program som

var i parken var " Tjaddens "revyerna som återkom under flera år. Men det program

som drog mest folk var när "Snoddas " underhåll. Ödeshögs egen orkester Fox var

naturligtvis en trogen underhållare i Parken. Under tiden fram till 1960-talet var Folkets Park varje

invånarens ögonsten och de som hade startat föreningen var högt hedrade oavsett partitillhörighet.

Men på den tiden var det cykel och taxi som gällde om man skulle ta sig någonstans, när den tidens

trogna idealister inte orkade blev det mindre verksamhet i Folkets Park. Under en tid på 1970-och

80-talet besattes styrelsen av personer från ÖIK , och då var det Bingo för hela slanten, när detta

inte längre var populärt avstannade verksamheten, då kan vi skriva i slutet på 1980-talet .

Då var vi några stycken personer som tyckte att det var bedrövligt att allt skulle stå

och förfalla, vi kallade till extra årsmöte och valde en ny styrelse, Allan Molin blev

ordf. Sven Nyman blev kassör, jag fick ta på mig att vara verkställande ledamot, Sören

Andersson byggnadsarbetare som tidigare varit ordf. ställde också upp med sina

erfarenheter, han blev även ordf. under några år.

En händelse jag vill minnas skedde på 1980-talet, oljepannan i Folkets park ville inte vara med längre, föreningen frågade kommunen om de fick låna 60 000:- för att köpa ny panna, vilket beviljades, jag fick skriva på en revers, men efter något år tyckte ledamoten Bengt Gideskog att lånet skulle betalas, trots att han var medveten om att föreningen inte hade pengar. Det skrevs om det i tidningarna. Då kom en god vän till mig och Sture Orrenius som hälsade att jag skulle gå hem till Sture för han ville tala med mig. När jag besökte honom pratade vi en stund, då kom det fram att han läst tidningarna och sett Bengt Gideskogs yrkande i kommunstyrelsen om återkrav, då erbjöd han oss att få en check på 60 000 kr. samt tacka kommun för lånet. (när föreningen köpte marken av Sture Orrenius var köpeskillingen densamma.)

Vårt första arbete som styrelse var att kontakta kommunstyrelsen ang. det sanitära som var helt utsynt, Sören och jag skissade på en tillbyggnad av nya toaletter och garderob samt nytt värmesystem för dessa samt serveringen, vi fick ett förmånligt anbud från NCC för tillbyggnaden, där det även gick åt mycket frivilligt arbete, genom denna lyft av parken gjorde att den började bli mera efterfrågad till olika arrangemang.

Dåvarande politiker i kommunstyrelsen och fullmäktige ansåg att Folkets Park var för värdefull för att jämnas med marken, dessutom ansågs den vara av kulturellt värde. Under år 1977 hade även den gamla Kaffestugan fått påhållningar av ” Slynglar som ordföranden Per Carlsson kallade dem som roat sig med att förstöra den invändigt, Kaffestugan köptes för 500:- av torghandlare Ridström , och fanns tidigare på Hemgårdsgatan 7 där Ridström byggde ny stuga. För att stugan inte skulle förfalla helt lovade Sören Andersson att byta tegel på taket , eftersom det gamla inte kunde kompletteras.

Men vi bevarade det äldre taktegllet som kunde säljas trodde vi, men en dag när jag kom till parken fick jag se en personbil med släp som stod och lastade tegel, då frågade jag personen vad han gjorde, då fick jag till svar att teglet bara låg där så det passade honom till torpet han hade som sommartorp, men han fick betala 2000:- vill jag minnas samtidigt som han uppmanades att aldrig visa sig i Folkets Park.

I mitten på 1990-talet blev vi tillfrågade om inte vi ville hjälpa en kamrat som hade bekymmer med hälsan arbete i Folkets Park, då beslutade vi oss för att söka et EU-projekt för att isolera byggnaderna och sätta på ny panel och byta ut det gamla taket till korrugerad plåt. Vi byggde även till ett nytt och större pannrum, samtidigt fick vi möjlighet att göra toalett och dusch för musiker, vi fick även en tvättstuga för att kunna tvätta moppgarn mm.

Under många år fanns vår gode vän Simon Karlsson som åter trätt in som vår hjälp vid uthyrningar mm, han var även ordf. i PRO som han tog till hjälp för röjningar av parken höst och vår.

En händelse jag sent skall glömma var när jag inför julen år 2009 skulle besöka Folkets Park och fick se ett stort antal container belamra hela parkeringen så det inte gick att kunna åka in i parken, efter mycket letande fick jag tag i företaget i Skänninge som jag frågade varför de parkerat på enskild mark, svaret var lika dumt som det var sagt, området fanns så det var fritt att använda, det tog mig lång tid att dels få bort dem samtidigt som de vägrade att betala vad det kostad oss att sanera, jag fick mer eller mindre hota med polisen för att få ersättningen.

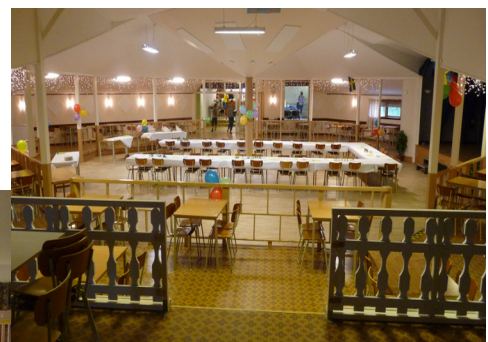
Genom samarbete med AF och kommunen har vi haft tillgång till vaktmästarhjälp under åren.

Under de senaste åren har det varit svårt att få ekonomin att gå runt, samtidigt som det varit svårt att få nya medarbetare till styrelsen, vi har åtskilliga gånger uppvakat politikerna om möjlighet för kommunen att hjälpa oss ekonomiskt, men svaret har alltid varit att hjälper vi er kommer alla med samma krav. Vi har försökt att få dem att inse att Folkets Park var den enda och största lokalen i kommunen att erbjuda de lokala föreningarna att ha verksamhet i. Beträffande hyrorna i Folkets Park har jag ofta fått höra att PRO, Dansföreningen sam Bridgeklubben att vi haft för höga hyror Vi beslutade vid 2011 års årsmöte att

tillsätta en arbetsgrupp för att ytterligare sondera möjligheterna att bevara Folkets Park, gruppen gjorde nya uppvaktningar hos kommunen utan framgång, sedan arrangerade vi ett stormöte för att utröna invånarnas intresse, det kom ca 80-talet personer men knappast några ansvariga politiker. Vi hade även bistånd av ombudsman från Folkets hus och parker. Vad blev resultatet: Två damer från PRO Irene Jonsson och Hjärdis Modig ringde runt till särskilt utvalda för en träff för att diskutera parkens framtid samt för att kunna besätta platserna i styrelsen för Folkets Park, några tankar om hur ekonomin skulle redas ut kom aldrig till styrelsen, utan det blev endast en personfråga, något samarbete som vi efterlyst kom aldrig fram, varför jag tackade för mig och avgick sista styrelsemötet den 7/2 2012 innan årsmötet, vilket jag inte hade väntat mig efter alla år jag arbetat för föreningen.

Under 2000-talet var besättningen i kommunstyrelsen varierande det fanns inga bestämda åsikter om något. Vår hjälp till kommunen att bereda en kamrat arbete i Folkets Park mynnade ut i att jag orkade inte med åtagandet utan meddelade kommunens tjänsteman K. G Forsman att de fick hjälpa vederbörande själva, men trots att jag sagt ifrån om förnyelse skrev tjänstemannen ett förnyat kontrakt med personen i fråga, detta hände vid sommaren. När sedan kassören Hans Jonsson och jag önskade överläggning med kommunen om att erbjuda någon tjänsten som vaktmästare, fick vi nej med motiveringen av Irma Karlsson S att vi fick vara glada att vi haft personen i nästan 8 år, men vi var tvungna att säga upp förhållandena för att stödet om hjälp från kommunen hade upphört. Det dröjde sedan till oktober mån. innan vi fick en person på prov till året slut det året. Sedan har kommunen med Magnus Oskarsson KD i spetsen varit och vill omplacera den person vi har haft.

En parentes i sammanhanget är att Irma Karlsson S som utgett sig för att värna om kulturbyggnader mm. tillsammans med partikamraten Madeleine Vilgren har motarbetat oss i Folkets Park, för det kan väl inte vara så illa att vederbörande inte kan skilja på sak och person . Eftersom jag i flera år värdjat om att bli ersatt som ordf. mm men inte lyckats, då vaknar Irma Karlsson och köper andelar i Föreningen samt börjar agera och nominera personer till styrelsen, vad kallas sådant. Dessutom har jag och Sören fått erfaras att vi skaffat oss ovänner under vår tid som politiker, nu kommer de fram ur sina gömmor för att göra det surt för oss, det är att beklaga när dessa personer inte kan skilja mellan sak och person. Jag vill verkligen gratulera de som ville ha bort mig, det är bara synd att de inte hade vaknat på 80-talet, för det var då arbetet började, hade inte jag och några kamrater agerat för att få personer i styrelsen hade med all säkerhet inte de som klagat på mig och de som frivilligt arbetat, och inte minst de politiker som hjälpt oss med Folkets Park funnits. Var skulle då alla kverulanter och deras anhängare haft lokaler att förnöja sig i ?! Bruno Lago i mars år 2012.

Klipp ur tidningar bilder och text om politiken i Ödeshög

Här följer ett antal klipp ur tidningar som berättar om hur dåtidens politiker betedde sig i den politiska världen och på kommunal nivå i Ödeshögs kommun.

Jag kan börja med Charles Eriksson som sade sig vara Socialdemokrat, men alltid krävde att få tala i Egen sak och mot gruppens beslut. Det var hans uppfattning om vad Demokrati var. Han valde då och då att sluta med sina politiska uppdrag. Han gick till pressen och påtalade att Socialdemokraterna i Ödeshög var fattiga på idéer.

Han ville alltid bråka inom partiet ett försök till splittring. Han drog ett löjets skimmer över politiken i kommunens politiker och besluten, enligt mitt förmenande skrämde han bort duktiga människor från att vara politiskt aktiva eftersom arbetet till stor del var mest ideellt.

När Ni läser detta är det år 2012-13 och Charles har lyckats dela Socialdemokraterna i två läger, var av han bildat ett Eget parti som han kallar ÖP, och där är det Charles som alltid får spela ”ALLAN”, samtidigt som det är hans Demokrati som råder.

Han klagade ofta på att det var åldringar som styrde partiet, bort med dem och in med yngre personer. Hur ser det ut i ÖP i dag Charles är över 70 år, han lever och frodas som tung politiker, han uppbär sina arvoden utan att klaga för nu drabbar det honom själv, han tar gärna på sig presidieposter, han är t.o.m. fullmäktiges vice ordf. Hur är relationerna till De som är socialdemokrater i dag, jag vill påstå att det är frostigt.

Under alla år jag varit aktiv var arbetarrörelsen med de fackliga organisationerna alltid starka trots den borgerliga gruppen med Centern i spetsen som störst parti.

Mina förebilder i Ödeshög var Sven Erlandsson metallarbetare, Allan Andersson möbelsnickare, Yngve Olsson kamrer, Gunnar Jakobsson byggmästare, Karl- Erik Hertz fiskare, Stina Persson hemmafru, Rudolf Sundin möbelsnickare och godtemplaren det är bara några som var starka företrädare för arbetarrörelsen.

Vad jag vill minnas från den tiden då dessa personer var verksamma att ”Arbetarrörelsen” alltid stod samlade när beslut skulle tas. Uppslutningen var stor när något skulle arrangeras, vid högtider som 1-Maj var demonstrationstågen fyllda med människor och fanor. Visst har det funnits delade meningar inom Arbetarrörelsen, men dem lades åt sidan när det handlade om beslut, det var även på den tiden majoritetens mening som gällde.

När det gällde den lokala politiken gällde det att få samtliga partier eniga för att slå vakt om kommunen och dess invånare, vilket jag fick lära mig av mina företrädare. Tyvärr har tiderna förändrats, inom samtliga partier är det vem som har de vassaste armbågarna som gäller, och ”Egoismen” för de flesta.

En annan person som ofta ville få bort mig var Irma Karlsson, hon värvade bl.a. en pensionerad ombudsman från Stockholm som skulle frälsa partiet i kommunen, han stannade några år sedan var det dags att återvända till Storstaden, (i övrigt en mycket trevlig person som saknade erfarenhet om kommunen)

En annan familj från Stockholm vurmade Irma Karlsson för som företrädare för partiet i Ödeshög, tyvärr var även det misslyckat.

Sedan fick vi även en pensionerad dam från Linköping som visste bäst, men som ledamot av Sociala nämnden lyckades lägga ned ”Kortis” som byggts upp i kommunen.

Vad jag minns av Irma var att hon inte lyckades med något hon tog sig för.

Vilka personer var det som stod mig närmast i partiet: Karl-Erik Hertz, Hästholmen, Göta Pettersson, Trehörna, Bo Andersson Ödeshög, bröderna Christer och Sören Andersson, Ödeshög, Roger Sundling, Hästholmen, Lars-Henrik Jagerfalk, Svanshals, Henry Sultan, Hästholmen, Gunnar Jakobsson, Boet, Yngve Olsson, Ödeshög, Rune Karlsson, Ödeshög, Stig Johansson, Hästholmen.

Jag nämner bara några kamrater som fick dra lasset inom partiet.,

Socialdemokratisk tunghäfta?

■ Finns det bara en enda person bland Ödeshögs socialdemokrater i kommunfullmäktige som kan föra partiets talan i olika frågor?

När jag bevistade senaste fullmäktigesammanträdet den 29 december behandlades Ödeshögs kommuns budget för 1993. Viktiga frågor stod på dagordningen, bland annat beslut om nedskärningar i skolverksamheten, musikskolan, barnomsorgen och dessutom beslut som innebar uppsägning av 17 personer.

En enda person deltog i debatten från socialdemokraterna, nämligen det politiska oraklet och den gamle ideologen Bruno Lago. Han var uppe i talarstolen vid varje tillfälle, som gavs, under en åttatimmarsdebatt. Resten av de 11 ledamöterna från socialdemokraterna satt tysta som möss utan mål i mun från kl 17 till 01 på natten, till dess att sammanträdet var avslutat. Endast vid omröst-

Charles Eriksson undrar om den ende som kan föra socialdemokraternas talan i Ödeshög...

... är partiideologen Bruno Lago och tar senaste fullmäktigesammanträdet som exempel.

ningarna användes medlemmarna i övriga partigruppen som lydiga redskap.

Man kan ju börja undra hur det egentligen står till bland socialdemokraterna i Ödeshög. Finns det bara en person som är kapabel att föra partiets talan eller är det så ställt att övriga kf-leda-

möter från socialdemokraterna inte får föra talan i kommunfullmäktige? Jag tycker att väljarna sviks. Man får uppfattningen att partiet utgörs av en enda person och det är ett fattigdomsbevis för ett parti som har många sympatier.

CHARLES ERIKSSON

Så fungerar vår demokrati

■ För drygt ett år sedan var även Charles Eriksson medlem i vår fullmäktige-grupp och borde vara väl medveten om våra spelregler, vilka tyvärr inte passade honom. Charles Eriksson valde att avsäga sig uppdragen för att man inte fick spela "Allan" vid varje fullmäktige, oavsett vad gruppen hade för åsikter.

Charles, du hade mycket svårt att lyssna på andra åsikter än dina egna. Du var en arbetsmyra så länge det gick din väg, men att finna dig i majoritetsbeslut inom gruppen, en demokrati som du borde väl medveten om gäller hos oss, intresserade aldrig dig.

Du berör inte med ett ord vår gruppns ställningstagande i de frågor du åberopar. Jag kan tala om att vi var rörande ense i de frågor där jag agerade på gruppens uppdrag.

Du hänger dig endast åt att tala om mig som politiskt orakel (vis rådgivare) osv. samtidigt som du anklagar mina kamrater för att vara lydiga redskap vid omröstningar.

Som gruppleddare har jag att demokratiskt framföra de åsikter och förslag som gruppen beslutat. Friheten för gruppmedlemmarna finns att vid sammanträdena framföra gruppens mening om inte jag klarat detta, vilket du också borde vara väl medveten om.

Som ordförande i LO-sektionen i Ödeshög och ledamot av LO-distriktets styrelse, borde du veta bättre vad representativ demokrati står för. Dina tidigare påhopp på olika grupper i samhället har inte varit bra för socialdemokraterna, om du har fått för dig det. Vi har fått ta avstånd från dina utspel många gånger.

Det måste stå dig fritt att vara medlem hos socialdemokraterna, som du påstår dig vilja vara. Men är det så att du ständigt skall sitta på våra företrädare så finns det säkert andra partier som vill ta dina krafter i anspråk.

BRUNO LAGO
gruppleddare
socialdemokraterna

Så här kunde det ofta se ut i vår press sedan Charles ofta ville protestera mot gruppens mening, som tur var fick Charles inte med sig någon av kamraterna.

Bruno Lago bitter på Charles Eriksson:

Vi vill inte ha vildar i partiet

1991

ÖDESHÖG

– Vi är mycket upprörda över det som Charles Eriksson har gått ut med i tidningen! Socialdemokraternas Bruno Lago är besviken på Charles Erikssons kritik mot partiet. Han tycker att den är orättfärdig.

– För det första så sa Charles redan i höstas att han inte skulle ta på sig några uppdrag från och med nästa år, därför är det ojust att gå ut på detta sätt.

Bruno Lago menar att kritiken mot partigruppen för att lägga munkavle på varandra är underlig. Enligt honom handlar det om att man inrättar sig efter vad majoriteten

beslutar och inte går emot sin egen grupp i egna uttalanden.

En vilde

– Åsikter, det får man föra fram i partigruppen, sedan håller vi ihop. Har vi beslutat att driva en linje så håller man den, man arbetar inte emot gruppen, utan lägger ner sin röst. Tycker jag inte som majoriteten så tiger jag. Annars är jag en vilde! Vi nominerar socialdemokrater för att de ställer upp på partiets program.

Ni har fått kritik för att er politik inte kan skiljas från de borgerligas?

– Det är att beklaga, men vi har inte tagit på oss uppgiften att driva en oppositionspolitik, utan i stället att arbeta med verklighetsnära frågor.

Men om väljarna inte vet vilken politik ni står för, hur ska de då veta vad de ska rösta på?

– Vi talar om vilka saksfrågor vi ska driva inför varje val.

Men ni har gått bakåt under de senaste valen?

– Det är tydligen inte populärt att driva realpolitiska frågor. Det drar vi lärdom av. Vi ska uppenbarligen gå ut och lova guld och gröna skogar, säger Bruno Lago syrligt. Nu kanske vi ska ställa in oss på att driva en helt annan politik.

Hur kommer den att se ut?

– Det ska vi visa i framtiden.

Charles Eriksson menar att man inte borde höja arvoden med 10,7 procent och att det är ett hån mot de grupper i samhället som kommer att drabbas av arbetslöshet eftersom kommunen måste spara i sin budget?

Ge kompensation

– Vi måste se till att ge politikerna sina arvoden så att vi får kompensation för att vi tar ledigt från våra arbeten. Höjningen har ingenting att göra med kommunens budget. 10,7 procent är inte mycket pengar.

Nu när socialdemokraterna inte längre har rätt till några andre vice ordförandeposter, eftersom de avsagt sig dem då de inte fick igenom sammanträdesarvodena, så har de därmed inte något oppositionsråd.

Törs inte

– De borgerliga törs tydligen inte ha några oppositionsföreträdare, menar Bruno Lago och syftar på att de godtog att socialdemokraterna avsåg sig posterna som andre vice ordförande. De vill uppenbarligen inte att vi ska vara med och diskutera politiken.

ULRIKA UUSITALO

Här visar Charles Eriksson sina bästa sidor som s.k. politiker, enligt min mening har Charles och Sture Ivarsson ett gemensamt, det är att alltid klaga på personer, och inte minst inom Socialdemokraterna, han har strävat efter att få vara den som vet bäst i samhället. vad jag kan minnas hade Charles aldrig några förslag som var till gagn för kommunens invånare. Hade Charles fått som han ville, skulle han i varje fråga talat för sina ideer, i negativt syfte mot partivännerna.

När det berodde på röstminskningen för partiet, nämndes det aldrig på utflyttningen från kommunen som mest drabbade det Socialdemokratiska partiet Jag har många gånger funderat över vilken uppväxt Charles Eriksson, Irma Karlsson och Sture Ivarsson har haft eftersom de till varje pris varit motståndare till ”demokratiska” former i föreningslivet, och politiken, utan levde på att vara den som ville gå sina egna vägar. Det har visat sig under 2000-talet, splittring blev resultatet.

Nu har Charles fått sitt ”Eget” parti, till vad nytta !! ?? år 2012

Välkänd s-profil lämnar politiken

”Partiet saknar engagemang”

Foto: JAN CHRISTER PERSSON

- Man kan fråga sig hur socialdemokraterna i Ödeshög fungerar när de lägger
hunkavle på varandra, säger Charles Eriksson som nu lämnar politiken eftersom
han anser att det är odemokratiskt inom socialdemokraterna.

ÖDESHÖG
— Nu tackar jag för mig! Jag kan inte fortsätta arbeta politiskt inom socialdemokraterna under dessa omständigheter.

Charles Eriksson, profil inom det socialdemokratiska partiet, ledamot i kommun- och skolstyrelse, tidigare ordförande för metallfacket på Electrolux, överger politiken helt.

Efter ett gruppmöte lämnade han in sin skriftliga begäran om att få lämna sina kommunala uppdrag i Ödeshögs kommun. Han tycker att partiet fungerar demokratiskt och berättar vad som hände på gruppmötet.

Frysta arvoden?

— Vi diskuterade de kommunala arvoden och jag föreslog att vi skulle frysa dem på 1991 års nivå eftersom vi nu måste göra kraftiga nedskärningar i kommunens budget. Då är det inte riktigt att höja arvoden. Speciellt inte med tanke på nedskärningarna inom skolan.

Förslaget var att arvoden skulle höjas med i genomsnitt 10,7 procent, motsvarande 96.496 kronor. Detta var innan socialdemokraterna beslutade sig för att avsäga sig alla andra vice ordförandeposter.

Charles Eriksson menar att förslaget att höja arvoden är ett hån mot de grupper i samhället som kommer att drabbas av arbetslöshet.

Nedröstad

— Jag blev nedröstad i partigruppen. De andra tyckte att vi måste höja för att hänga med i lönekarusell-

en. Detta fann jag mig i, men när vi sedan skulle ha möte i kommunstyrelsen så fick jag höra att jag inte skulle få föra fram min åsikt.

Detta blev droppen. Efter mötet begärde Charles Eriksson att få avgå eftersom han anser att det är fullkomligt odemokratiskt att vägra någon uttala sig.

Munkavle på

— Man kan fråga sig hur socialdemokraterna i Ödeshög fungerar. Vem kommer de att lägga munkavle på nästa gång? Ska man bara sitta tyst och jamsa med?

Han påpekar att det är viktigt att det kommer fram hur socialdemokraterna beter sig, eftersom partiet alltid sagt sig företräda demokratin.

— Partiet får inte hindra någon att uttrycka sina åsikter!

Sex personer

Egentligen är det, menar han, en klan på sex personer som sitter och bestämmer allting. Dessutom har de lierat sig med de borgerliga i stället för att driva en aktiv oppositionspolitik.

— Problemet i den här lilla kommunen är att det inte finns så mycket pengar att slåss om. Det har alltid varit så att ingen har velat bråka, utan finner sig i allt.

Socialdemokraterna har gått bakåt de senaste åren, trots att de sitter i opposition och borde kunna plocka åt sig poänger om de borgerliga bedriver en dålig politik.

Ingen opposition

— Det beror just på detta att vi inte drivit någon oppositionspolitik. Folk vet inte riktigt vad vi står för. De ser ingen skillnad mellan oss och de borgerliga. Anledningen till att småpartierna gått fram är just att de struntat i att klumpa ihop sig.

Dessutom påpekar han att socialdemokraterna i Ödeshög aldrig haft något bra partiprogram. Det kräver nämligen att var och en i styrelser och nämnder sätter sig ner och funderar aktivt.

Engagemang saknas

Vad som saknas hos Ödeshögs socialdemokrater är, enligt Charles Eriksson, ett äkta engagemang. Allt för många är de politiker som har slagit sig till ro.

— Det är väldigt lätt att bli en omtyckt politiker om man ingenting säger. Då blir man garanterat omvald. Den som är kontroversiell får ovänner. Dessutom är det mycket mer arbetsamt att driva en aktiv politik, man måste ju vara påläst.

Måste hitta nya

Medelåldern inom Ödeshögs socialdemokrater är hög. Det är dags att se sig om efter efterträdare till dagens politiker.

— Jag tillhör väl de yngre

med mina 47 år, skämtar han. Om socialdemokraterna inte inser hur viktigt det är att värva nya förmågor så gräver de sin egen grav.

Han liknar det vid hur en idrottsklubb fungerar. Det behövs bra spelare även i ungdomslaget så att det finns några som kan gå vidare till A-laget.

Nyttigt

Hur det kommer att gå för socialdemokraterna i framtiden vill Charles Eriksson inte sja om, men han tror att det kan vara nyttigt att förlora platser i nämnderna som nu skett när Ösjö lokalparti valsamverkat med miljöpartiet.

Socialdemokraterna kommer att sitta med bara en person i vissa nämnder. Den personen, förmodligen Bruno Lago, måste diskutera öppet med partigruppen och inte som tidigare driva igenom beslut med hjälp av den andre s-ledamoten i nämnden.

Han är kritisk till mycket, speciellt när det gäller skolpolitik och nedskärningar.

— Det är vansinnigt att skära ner på skolan genom att ta bort lärartimmar. Skolan har fått ta större delen av kommunens dåliga ekonomi.

— Det är att börja i fel ände. I stället borde man skära ned på de administrativa tjänsterna, men det vågar man inte.

Han tycker också att ekonomin överhuvudtaget skötts väldigt dåligt. Kommunen gör felberäkningar och verkår inte ha någon ordning på pengarna.

Gått komvux

Sedan Charles Eriksson slutade på Electrolux har han studerat på komvux. Nästa höst funderar han på att gå någon högskoleutbildning, vad det blir är inte riktigt säkert än.

— Jag tycker fortfarande att politik är roligt, men framöver ska jag sitta på åskådarplats. Kommer jag tillbaka så är det bara nyttigt att ha tagit några sabbatsår för att få tid att prata med folk samt få lite nya perspektiv.

ULRIKA USITALO

I tolv år har de regerat ihop, Kommunalsrådet Carl-Göran Larsson (m) och oppositionsrådet Bruno Lago (s). Riktningen har varit åt höger, men oppositionen anser att den har stort inflytande över politiken.

I Ödeshög jobbar m och s fint ihop "Vi låter andra käbbla"

ÖDESHÖG

– Vi samarbetar bra. Det är inget att skämmas för. Ödeshögs kommunalråd Carl-Göran Larsson (m) och oppositionsrådet Bruno Lago (s) långtar inte efter några uppslitande partistrider.

De anser att samförståndssandan som präglar kommunalpolitiken är bra och gagnar Ödeshögs utveckling.

– Vi ägnar oss åt realpolitik, inte åt politiskt käbbel, tycker Bruno Lago, när Corren konfronterar företrädarna för de två politiska blocken i kommunen med varandra.

Intervjun sker inte på neutral mark, utan i Carl-Göran Larssons arbetsrum på kommunkontoret. Det bekommer inte Bruno Lago, som verkar känna sig hemma där och

snabbt letar fram en askkopp.

Nytt maktblock?

I den här valrörelsen har de fått kritik för att moderater och socialdemokrater är alltför eniga i olika frågor. Centern och kds, som ingår i den borgerliga samverkanskartellen, är oroliga för det nya "maktblocket" mellan s och m.

Carl-Göran Larsson tar inte så hårt på den kritiken ("Inför ett val vill väl alla partier profilera sig"), men erkänner utan omsvep att han samarbetar bra med sin ideologiske motståndare Bruno Lago. Vilket inte ska tolkas som att de på förhand är eniga om alla frågor.

– Men om han kommer med ett vettigt förslag ger jag honom rätt. Det skäms jag inte för. . .

De umgås inte privat, men träffas nästan dagligen över en kopp kaffe eller i sam-

manträdesrummet. Bruno Lago är avlönad på kvartstid som oppositionsråd, men är med alla sina politiska uppdrag heltidsengagerad i kommunalpolitiken. Vilket slags opposition utövar då socialdemokraterna i kommunen?

Tyst opposition

– Vi vill inte profilera oss, utan är inriktade på att nå konkreta resultat, säger Bruno Lago och tänds en ny cigarett. Han fortsätter att prata om handlingskraft och effektivitet. Sedan pekar han på Carl-Göran Larsson tvärs över skrivbordet.

– Eftersom han representerar den borgerliga samverkan i kommunen är det naturligt att jag vänder mig direkt till honom. Tillsammans kan vi, om vi är överens, skapa en majoritet för ett förslag.

En opposition i det tysta, alltså. Det är ytterst sällan

som meningsskilligheter mellan blocken kommer till uttryck i kommunens högsta beslutande organ, kommunfullmäktige.

Bruno Lago kan bara dra sig till minne en fråga som slutat i oenighet mellan s och m under den senaste mandatperioden. Den handlade om hur en industribusstur skulle läggas i samhället.

Valfrågor

Eftersom socialdemokraterna står bakom de flesta besluten kan de inte ställa den borgerliga majoriteten till svars för kommunens urusla ekonomi. Nu väntar en hård åtstramningspolitik. Det är Bruno Lago och Carl-Göran Larsson överens om. Spelar det då någon roll hur rösterna fördelar sig mellan de två politiska blocken?

Själva verkar de inte inställas på att byta roller med varandra efter valet.

Socialdemokraterna går till val på två "heliga" frå-

gor: man lovar att slå vakt om den offentliga sektorn och satsa offensivt på åtgärder mot arbetslösheten. Ingen kommunalanställd ska riskera att bli sparkad från sitt jobb, försäkrar Bruno Lago.

Hjärtefråga

Något sådant löfte avger inte moderaterna. Den kommunala förvaltningen måste ses över, kanske måste den bantas, säger Carl-Göran Larsson. Men sysselsättningen är en hjärtefråga även för moderaterna. Några investeringar lär kommunen inte ha råd med under den närmaste framtiden, enligt m.

Att simhallsbygget står kvar i kommunens långtidsplanering är en eftergift åt socialdemokraterna. "Det var Bruno som insisterade på det", uppger Carl-Göran Larsson i den offentliga valdebatten.

BIRGITTA HELLMAN

Vi såg våra uppdrag som politiker, att bygga ett samhälle med trygghet för alla åldrar, och service för invånarna. Tyvärr har jag fått uppleva att en s.k. partivän (dam) och en Centerpartist (dam) nedrustat äldrevården, och att KD:s parti ivrar för att alla äldre ska bo kvar i sina hem, där bästa vännen är väggarnas tystnad. Gemenskap även på äldre dar är också en rättighet efter ett strävsamt liv..

Ödeshögs kommunledning kräver:

Riv inte Tranåsbron

ÖDESHÖG
En proteststorm har utbrutit mot vägverkets planer på att riva Tranåsbron mot Ödeshögs centrum. Nu ställer även kommunledningen upp bakom alla de Ödeshögsbor som kräver att bron över E 4 ska behållas.

– Vi står bakom protesterna och kommer att agera hårt för att Tranåsbron ska få finnas kvar.

Det sade kommunalrådet Carl-Göran Larsson (m) i samband med att miljöpartiet väckte en enkel fråga om E 4-bron vid måndagens fullmäktigemöte.

Kommunledningen kräver att det i framtiden ska finnas en bro eller tunnel som förbinder Ödeshög med Tranåsvägen.

Bäddat för strid

Därmed är det bäddat för stridigheter i frågan, eftersom vägverket tidigare har deklarerat att det blir för dyrt att behålla Tranåsbron.

Bakom brokravet står även köpmännen, bankerna och posten som oroas för att servicen kommer att utarmas om trafiken leds bort från centrum.

Dessutom har de boende i skogsbygden skickat en protestskrivelse med 250 namn till vägverket. De är upprör-

da över att de får en längre resväg till centrum om bron över E 4 rivs.

”Markbron olämplig”

Det är i samband med ombyggnaden av E 4 till motorväg som vägverket vill riva Tranåsbron. I stället ska väg 501 från Tranås dras till en ny trafikplats vid Backasand, norr om Ödeshög.

Samtidigt planerar vägverket att uppföra en mindre bro över E 4 vid Mark, söder om Ödeshög.

Men kommunledningen har meddelat vägverket att man tycker att det är olämpligt att det byggs en bro vid Mark. Då kommer det att ställas krav på kommunen om att rusta upp den vägen

till högre standard än den har i dag.

”Rivs bron som förbinder centrum med Tranåsvägen kommer detta att innebära förlängd restid för de anställda vid kommunens industrier”, påpekar kommunen i en skrivelse till vägverket.

Paketlösning

Vidare anser kommunen att den planerade gång- och cykeltunneln vid Klockargårdsängen ska placeras under både E 4 och nya Tranåsvägen. Man har även framfört önskemål om en ny cykelväg utmed Tranåsvägen fram till avtagsvägen mot Visjön.

Önskemål om en ny trafik-

lösning vid Åby-Norrgårdsområdet (där riksstämman korsar riksväg 50) kommer förmodligen att tillgodoses av vägverket.

– Vi hyser förhoppningar om att vi ska komma fram till en paketlösning som blir bra för kommunen, sade Carl-Göran Larsson.

Markägarmöte

I morgon, torsdag, har vägverket kallat till markägarmöte i Riddarsalen. Då har allmänheten möjlighet att framföra sina synpunkter på vägbygget.

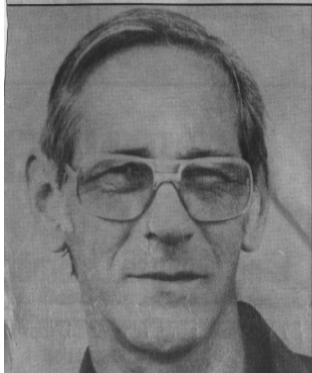
– Vi ska vara där och bevaka kommunens intressen, lovade bland andra Bruno Lago (s).

BIRGITTA HELLMAN

När nya E:4an skulle byggas kom problemet upp med bron för trafiken till Boet och Tranås som Vägförvaltningen ville riva, och ny anslutning till rondellen vid OK, dessutom kunde VV tänka sig ytterligare en bro som skulle ansluta till Mark och ut vid Orsnäs., allt för att få bort den tyngre trafiken från skogsbygden. Men när förslaget kom blev det stora protester från befolkningen som ville ha bron kvar in till samhället.. Politikerna fick därför backa om nya sträckningar, och lyssna på invånarna..

Som jag ser det i dag, var det säkert bäst som det blev, den lilla tyngre trafiken som finns i dag kan inte vålla några problem för samhället, då det finns andra sätt att avleda trafiken ut till de stora vägarna. Bruno 2012

Har Lago (s) för stort inflytande i Ödeshög?

Carl-Göran Larsson (m) - kommunalråd och KS-ordförande i Ödeshög - får kritik från centerhåll. Han förser oppositionsledaren Bruno Lago (s) med mer information än centern får och dansar för mycket efter Lagos pipa, hävdar man. Larsson tillbakavisar dock kritiken och Ingvar Wik (c) medger att det blivit bättre sedan centern haft en överläggning med moderatledningen i kommunen.

- SID 6 -

Pharmansson (c) vill få in servicebostäder i budgeten

*Lästetider
mån 85*

Harry Pharmansson hör till de kända namnen i ödeshögspolitiken. Fullmäktigeordförande och socialnämndsledamot är han. Och aktiv, inte minst i ungdomsarbete, inom Alliansmissionen. Vid en intervju framkom att en långa med servicebostäder för pensionärer - i nära anslutning till åldersdomshemmet Solgården - är ett av Harrys främsta kommunala önskemål.

Centerkritik i Ödeshög:

Carl-Göran Larsson - kommunalrådet (m) påverkas för mycket av Bruno Lago (s)

juli 85

Harry Pharmanssons synpunkter på det goda samförståndet mellan Ödeshögs kommunstyrelseordförande (m) och oppositionsledare (s) (Se artikeln ovan) tycks ha bred anslutning bland de kommunalt förtroendevalda inom ödeshögscentern.

- Moderaterna och socialdemokraterna har ett viktigt gott samarbete i den här kommunen, säger Ingvar Wik, en av centerns två ledamöter i kommunstyrelsens arbetsutskott. (Den andre är Hans Svärd, som pga semesterresa inte nåts av Läns-tidningen.)

Wik hävdar också att moderaternas i mycket stor utsträckning går i den socialdemokratiska gruppens spår.

Från centerhåll har man upplevt att moderater och socialdemokrater redan resonerat ihop sig när frågor kommit upp, och att socialdemokraterna fått information som centern, det största partiet i den styrande borgerliga majoriteten, inte fått.

Ingred Wiklund, som är ordförande i centerns kommunorganisation, har också uppfattningen att det nog varit för goda kontakter mellan (s) och (m).

- Dessa partier har ju många

- Det behövs inte så mycket för att man skall få en stämpel på sig, kommenterar Carl-Göran Larsson kritiken.

gemensamma intressen också i rikspolitiken, konstaterar hon. Men centern ska inte behöva komma bort. Vi ska se till att vara på botten och hålla oss framme i det kommunala arbetet, understryker hon. Centern har flera tunga politiker i kommunen som kan göra sig gällande.

Bättre nu

- Men eftersom moderaterna

har posten som kommunstyrelseordförande och kommunalråd blir det lätt så att centern syns mindre utåt.

Ingvar Wik har den uppfattningen att situationen förbättrats under det sista året.

- Vi begärde från centerhåll ett sammanträffande med den moderata partioptionslednings ledning här i kommunen och det

möte gjorde nog nytta. Men eu tag var jag inne på att vi skulle säga upp vår valsamverkan med moderaterna. Det såg då ut som (s) bestämde det mesta. Men alternativet hade då kunnat bli ett styre och det vore ju inte ett föredra.

I kommunfullmäktige har (s) 17 mandat, (c) 11, (m) 8, (fp) 2, (ks) 2 och (vpk) 1. Moderaterna har haft kommunalrådsposten sedan 1979 års val eftersom centern inte haft någon aktuell kandidat som var villig att släppa företag eller anställning för att ta på sig uppgiften som heltidspolitiker.

Nästans heltid

Socialdemokraternas Bruno Lago, som förutom några projektuppdrag åt LO-distriktet i stort sett arbetar på heltid som oppositionsledare, menar att inte heller han får så mycket information från kommunalrådet som han önskar sig.

I bland får man titta ut i informationen ut honom, säger Lago.

- Visst finns det dom som säger att vi sitter och gör upp, Carl-Göran Larsson och jag, fortsätter Bruno Lago. Men det är ju till honom jag ska gå för att få information. Jag ser honom inte

som representant för (m), utan för hela den borgerliga majoriteten. För det är ju dom som satt till honom. Det kan inte centern springa ifrån.

Bruno Lago säger vidare att han driver på i många frågor.

- Jag brukar fråga Carl-Göran Larsson om man tänker göra något åt den eller den frågan. Och då räknar jag med att han pratar också med centerpartisterna om saken.

- Det har varit en tid med stora och besvärliga frågor, där det har behövts handlingskraft, menar Lago. Centrumbyggnationen är ett exempel.

- Då kommer man ingen vart om man sitter i var sitt hörn. Man måste kunna ge och ta.

Trots det synsättet vill inte Bruno Lago avskaffa majoritetstyret - dvs systemet att majoriteten tillsätter alla ledande poster.

- Andersson och Svensson ska veta vilka det är som har ansvaret. Majoritetstyret behöver inte innebära att man kan ha en dialog mellan partierna ändå.

Tillbakavisar

Kommunalrådet Carl-Göran Larsson tillbakavisar att det skulle gå till så att han och Bruno Lago resonerar ihop sig före sammanträdena i kommunsty-

relsens arbetsutskott. Frågorna tas upp förutskottslist, hävdar han.

Ibland har vi hamnat på den socialdemokratiska linjen, ibland på centerns linje. Jag försöker samarbeta åt alla håll för att nå bred enighet och försöker också se till att ge information så att de olika partigrupperna i god tid kan diskutera igenom frågorna, säger Larsson. Men ibland krävs det snabba beslut och då är det lätt att man kommer på kollisionskurs.

Att socialdemokraterna är välinformerade beror på att de har en arverodad oppositionsledare som går omkring i kommunförvaltningen och skaffar sig information, menar Carl-Göran Larsson.

Kommunalrådet tror själv att bidragen till de ersädda vägar-na var en sådan fråga som orsakade en del missnöje i centerleden. Moderater och socialdemokrater gick tillsammans emot den höjning av det kommunala bidraget som centern ville ha som ersättning för de sänkta statsbidrag som (s) och (m) i riksdagen beslutat om.

- Det behövs inte så mycket för att man skall få en stämpel på sig, menar Carl-Göran Larsson. VE

Det var vid detta möte Betty Malmberg försökte profilera sig, hon var även på moderaternas lista som riksdagsledamot, hon hade varit hos en frireligiös församling för att fiska röster. Hon lovade att hennes parti skulle verka för att kommunen skulle skjutsa barn från Ödeshög till Boet för att skolan skulle vara kvar, det blev bara en dröm för Betty som jag kan se i dag, år 2012..

Valupptakt i Kaxbol:

Fritt partiprat fyllde tältet

ÖDESHÖG
Bruno Lago (s) sjunger inte gärna, men på tältmötet i skogarna sydväst om Visjön bläddrar han fram sångnummer 702. Och därpå deltar han i allsången: "O sällhet stor som Herren ger re'n här på denna jord . . ."

SAM-kretsen och Sion i Boet har bjudit in företrädare för de politiska partierna till torsdagens tältmöte i Kaxbol.

Och pastor Bengt Fasth har lyckats med konststycket att få med en politiker från samtliga sju partier i fullmäktige.

Knepet?
Jo, pastorn hade lovat att alla till sist, under tre minuter, får säga precis vad de önskar — utan att bli avbrutna av några frågor från vare sig pastor eller publik.

— Det hjälpte säkert till att locka hit dem, säger Bengt Fasth.

Första i år

Mötet blev årets valupptakt i Ödeshög; det var första gången som politikerna strålade sam-

man för att informera och debattera inför publik.

Och det var många som lyssnade — tältet var fullt, till och med en del av sidotältet fick tas i anspråk.

Förutom Bruno Lago medverkade Alf Engholm (kds), Michael Cornell (c), Betty Malmberg (m), Roland Fransson (fp), Helena Hillar-Rosenquist (mp) och Marianne Blomkvist (öpp).

Några större nyheter avlevererades inte. Samliga var överens om att det är oerhört viktigt att få ned arbetslösheten och att kommunens ekonomi förbättras.

Köra barn från Ödeshög

Alla betonade vidare att deras politik vilar på de kristna grundvärderingarna.

Pastor Fasth passade också på att få lite koll på vad politikerna har för planer för Boetområdet.

Betty Malmberg kom där med en något överraskande yttrande:

— Det kan faktiskt bli "omvänd bussning". Elever från Fridtjiv Bergskolan kan komma att bussas till och från Boet. Blir det för fullt i Ödeshög, och

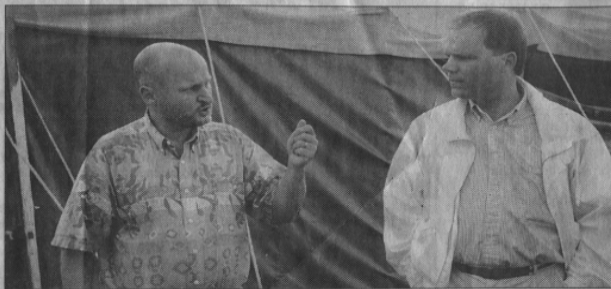

Foto: SVANTE STRÖMBERG
— Jo, ser du, så här lägger vi upp kvällen. Pastor Bengt Fasth förbereder Michael Cornell inför det stundande mötet med publiken inne i tältet.

det verkar det bli, är detta en idé.

Och på tal om sporthallen i Boet och dess framtid sa Betty Malmberg:

Boet-hallen

— Jag har varit ute hos Klöverdala missionsförsamling och vet att de behöver bygga ut. Kanske Boet-hallen kan komma in i bilden i det fallet?

Både politikerna och publik-

en verkade mycket nöjda då mötet var slut. Alla mötesdeltagarna fick en hel del information, samtidigt som de lärde känna några av kommunens mera framträdande politiker lite bättre.

— Och för oss politiker var det verkligen roligt att få vara med om det här, säger Michael Cornell och gör sig därmed till tolk för allas åsikt.

SVANTE STRÖMBERG

Kommentar till Harry Pharmanssons artikel

Harry Pharmansson var en aktiv centerpartist och

bl.a. aktiv som ordf. i den sociala nämnden, arbetade mycket för att de äldre och sjuka skulle få en trygg tillvaro inom vården. Tyvärr fick Harry efterträdare som endast tänkte på sparbetning i stället för trygghet, delar av det som byggts upp inom det sociala har undan för undan rasera, det som skulle vara "Kortis" för eftervård har tagits bort,

Harry Pharmansson (c) i Ödeshög: - Vi behöver servicehus och bättre skötta vägar!

Harry Pharmansson är ett av de tunga namnen i kommunalpolitiken i Ödeshög. I höstens val står han på centervalseidens första plats. Det gjorde han också i förra valet.

Hartebol är adressen, en gård i Ödeshögs skogsbygd på någon mils avstånd från centralorten.

Jordbruket är numera utarrenderat.

- Men jag har ett litet sägverk där jag säger lite virke åt folk runtomkring, berättar han.

- Jag behöver kunna koppla av en stund ibland också, för jag har haft ett par hjärtinfarkter.

I 20-25 år har Harry Pharmansson varit med i det kommunala som förtroendevald och nu är han inne på sin andra period som kommunfullmäktiges ordförande. Fört tillhörde han kommunstyrelsen men lämnade den posten när fullmäktigeklubben blev hans.

- Jag brukar vara med på kommunstyrelsens sammanträden rätt ofta ändå, säger Harry.

Anledningen är att han vill hånga med i vad som händer, se hur ärendena utvecklas, för att vara väl förberedd när det blir dags för fullmäktige att ta befattning med frågorna.

Ungdomsledare

Det är nog de sociala frågorna som ligger Harry Pharmansson närmast om hjärtat i det kommunala arbetet. Där handlar det om människor, på ett direkt och påtagligt sätt. Och Harry tycker om att arbeta med människor, inte minst med ungdom. Han gör det också utanför politiken, inom Svenska Alliansmissionen, där han är kretsordförande.

- Jag har hållit på med ungdomsarbete i alla år, berättar han. Vi har en scoutkår med ett 100-tal ungdomar, och det är väl inte så dåligt i den lilla skogsbyggen där jag bor? Nyligen hade vi ett 60-tal med på ett läger nere i Småland.

På den tiden det fanns sär-

skild nykterhetsnämnd var Harry i många år dess ordförande. Nykterhetsvården sköts numera av socialnämnden och där är han med som en av centerens ledamöter.

- Nykterhetsarbetet har varit ett intresse för mig, uppger Harry. Som nykterhetsnämnsordförande fick han arbeta med nykterhetsvården på fältet och även därefter har han mot timarvode gjort arbetsuppgifter som tjänstemän på socialförvaltningen normalt gör.

- Men det har jag slutat med

klart är redan av Solgården, älderdomsheimet, ska rymma ett dagcenter för pensionärer, men när det gäller bostäder räcker det enligt Harry inte med att bygga om älderdomsheimets lägenheter.

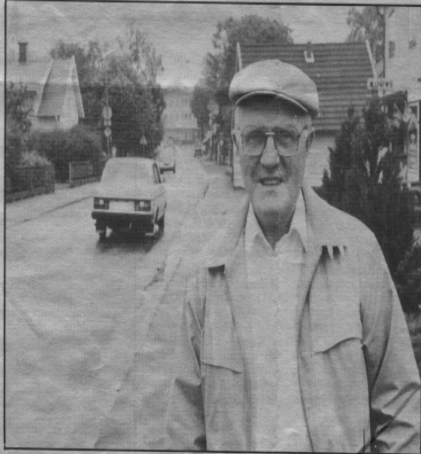
- Det bör byggas en ny särskild länga, helst i anslutning till Solgården. Mark finns för ändamålet, till ex. på den Kullingska tomten.

- Det är ganska dåligt med hyreslägenheter överhuvudtaget i Ödeshög, menar fullmäktigeordföranden. Och valfriheten

i ekonomin. Beslut har tagits om ledningsomläggningar i fyra etapper. Den första etappen, vilken kostar 3,3 miljoner kr, ska komma igång i höst.

Stora sysselsättningsproblemet har Ödeshög varit lyckligt försäkrat från. Företagen befinner sig i dag i stort i en stabil och positiv utveckling.

Lägerprisvaruhuset LeBri med vidhängande näjesfält blev en efterlärning en kort lycka och ännu är det oklart vad som kan komma istället i de tomta lokalerna.

Harry Pharmansson, kommunfullmäktiges ordförande sedan några år, menar att det stora antalet äldre personer i kommunen gör det nödvändigt att bygga servicebostäder. Valfriheten vad gäller boendeform måste ökas för de gamla, anser han.

Servicebostäder

Det är också på socialnämndens område denne Ödeshögs-

politiker kommer med sitt främsta önskemål, nämligen att det byggs servicebostäder för pensionärer. Den frågan har Harry drivit länge. Förhoppningen är att ett sådant projekt ska kunna mynnas i en kommande budget, trots att kommunen har andra stora investeringar.

för de gamla att kunna välja boendeform är alltför begränsad.

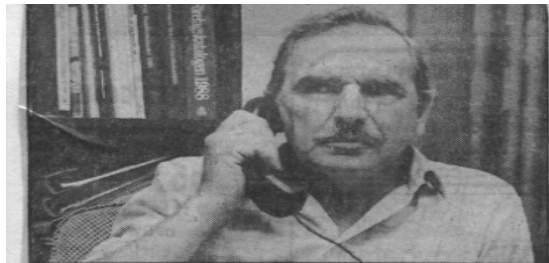
- Vi trodde inom kommunen på den här satsningen, konstaterar Harry Pharmansson.

Bygga klart

Kommunens stora projekt, centrumhuset, den efterlängta- de ansiktslyftningen i centrala Ödeshög, är i det närmaste klart och flera av verksamheterna är redan inflyttade. Detta bygge tillsammans med de investeringar som tvingats fram för nya VA-ledningar sätter förstås sina spår

Men det höll inte. Men kommunen som sådan har inte gjort några ekonomiska förhuster i den omfattade skrällan. Investeringarna i gator och ledningar är inte bortkastade.

- Den stora förusten är att 25-30 arbetstillfällen försvann, många kvinnliga jobb, som vi så

Ingvar Wik (c) känner sig tvingad att föreslå en avgift för skolmaten.

Avgift på skolmaten Ingvar Wik ogillar sitt eget förslag

ÖDESHÖG
- Jag tycker inte om idén att avgiftsbelägga skolmaten. Jag är på sätt och vis motståndare till hela idén trots att det är jag som kommit med den. Alla avgifter i skolan är av ondo.

Ja, det är en något klivven Ingvar Wik (c), skolstyrelsens ordförande, som kommenterar sitt eget utkast, som han vill kalla det hela, angående skolmaten.

- Det är som att välja mellan pest och kolera. För att klara den svaga ekonomiska situationen måste jag i nästa års budget välja mellan olika besparingar - alla känsliga.

- Och då vill jag även diskutera en avgift på skolmaten - därtill närmast nödd och tvungen. Jag står alltså fast vid min idé.

Drar in tjänster?

Han berättar att det även finns andra sparnalternativ, till exempel att friställa några lärare.

- Ja, det blir följden om vi skapar större klasser i landsbygds-skolor och även inne i Ödeshög. Ett antal lärartjänster färre innebär ju avsevärda besparingar.

- Och blir det så skall vi självfallet gå efter regeln sist in först ut.

- Visst är även det här en mycket känslig sak, men vi måste även studera den möjligheten att spara pengar.

Större klasser

Ingvar Wik tycker det är bättre att göra större klasser än att flytta klasser från Rök och Boet till Ödeshög. En utflyttning vore början till skolnedläggning, anser han. Hur det blir på den här punkten avgör skolstyrelsen inom kort.

Men åter till skolmaten. Wik vill betona vikten av att man har en fullgod kost. Det är bättre att ta ut en avgift än att behöva reducera matstandarderna.

Åtta kronor

- Kanske man kunde tänka sig att ta ut åtta kronor per lunch. Då vi har 700 elever skulle det inbringa 5 600 kronor per skoldag. I familjer med flera barn måste dock någon subventionering ske, förklarar Ingvar Wik som slutligen konstaterar att kommunerna inte har någon laglig skyldighet att hålla med skolmat.

- Därmed har vi också rätt att ta ut avgift.

Enligt Wik är det ännu ingen grundskola i landet som har avgiftsbelagd skolmat.

SVANTE STRÖMBERG

personaltätheten inom vården har minskats, ett särskilt boende för äldre har lagts ned, och ska byggas om till barnomsorgen, jag vill påstå att framförhållningen inom äldreomsorgen återspeglas av att politikerna ivrar för att de äldre ska bo hemma med viss hemhjälp, men för övrigt endast ha väggarna att samtala med. Den trygghet som var planerad för äldre har tyvärr raserats. Detta var vad varken Harry eller jag hade arbetat för i kommunen.

Lantbrukarna utefter banvallen till Hästholmen har överlevt utan banvallen som till allas glädje blev "Cykelväg". Hur skulle det blivit med alla cyklisterna på riksvägen 50, om de fått trängas när vägen byggdes om, det har hänt allt för många olyckor på 50-lappen ändå. Det var bra att Carl-Göran och övriga politiker lyssnade på invånarna, som i många andra frågor. Läs i artikeln som finns med, det var endast Christer Orrenius som sade att han klarar sig utan den jorden, övriga bönder tänkte endast på sig själva.

ÖDESHÖG

Markägarna utmed den nedlagda järnvägen mellan Ödeshög och Hästholmen vill inte att banvallen upplåts till en cykelbana. De flesta vill förvärva marken för egen del.

— Jag vill definitivt inte ha en cykelväg precis utanför mitt köksfönster, det skulle vi uppfatta som mycket störande, säger lantbrukare Jan-Erik Andersson i Pika-torp, en av de markägare som gör anspråk på en bit av den nedlagda järnvägen.

Inte för allmänheten

Vid ett insynsskyddat informationsmöte med berörda markägare fick kommunledningen klart besked: markägarna utmed den aktuella järnvägssträckan ser helst att marken återgår i deras ägo.

De hundratals Ödeshögsbor som har skrivit under namnlistor med krav på att banvallen görs om till en cykelväg var inte välkomna på mötet.

— Eftersom SJ har meddelat att man vill sälja den nedlagda järnvägen i kommunen vill vi i första hand diskutera frågan med de berörda markägarna, förklarar kommunalrådet Carl-Göran Larsson (m).

Förstahandsrätt

Den nedlagda järnvägen som löper över slätten i Ödeshögs kommun är drygt två mil lång. Tågen har för länge sedan slutat rulla där och nu vill SJ bli av med bandelen. Därför har man erbjudit Ödeshögs kommun, som har förstahandsrätt till banvallen, att lägga ett bud på marken.

Sedan är det upp till politikerna att bestämma vad banvallen ska användas till. Att fem kilometer av banvallen mellan Ödeshög och Hästholmen görs om till en cykelbana har dock inget stöd hos berörda markägare.

— Ekonomiskt vansinne — vem ska cykla där? frågar sig Jan-Erik Andersson, som tycker att cyklisterna kan hålla till godo med vägrepen utmed riksväg 50.

Själv anser han att det är självklart att han som markägare ska få möjlighet att förvärva den bit av järnvägen som klyver hans 40 hektar stora gård.

Men förespråkarna för en cykelbana hävdar att den tungt trafikerade riksvägen är för farlig att cykla på.

"Slösa pengar"

Lantbrukare Peder Tegnebo på Tegneby, en annan av de gårdar som gränsar mot järnvägen, hänvisar till att det bitvis finns en annan grusväg mellan Hästholmen och Ödeshög som cyklisterna kan utnyttja.

— Vi lantbrukare är nog mer ekonomiskt lagda och tycker inte att kommunen ska slösa pengar på en cykelväg som få kommer att använda, säger han.

— Banvallen som sådan har ingen ekonomisk betydelse för gården, säger lantbrukare Christer Orrenius i Sjöstorp, som äger mark på båda sidor utmed en sträcka på 1,5 kilometer av den nedlagda järnvägen mellan Hästholmen och Ödeshög.

Inte motståndare

— Men vi vill gärna förvärva banvallen, eftersom det skulle innebära att våra marker blir mer lättillgängliga, säger Christer Orrenius, som dock poängterar att han inte är motståndare till att banvallen upplåts till cykelbana.

Enligt Carl-Göran Larsson kommer kommunen sannolikt att lägga ett bud på järnvägen i början av nästa år. Först när den affären är klar kan frågan om vad banvallen ska användas till komma upp på dagordningen, menar han.

— Vi har inte avskrivit frågan om en eventuell cykelväg, men vi är beroende av statsbidrag för att ha råd att anlägga en sådan, säger han.

BIRGITTA HELLMAN

Det var åren runt 1990-talet som de största bekymren med genomfartstrafiken vållade många oroliga invånare bekymmer, det var påfarten från Järnstad, Hejla Backe med flera trafikfallor som vållade många olyckor och skadade.

Många av dessa problem åtgärdades innan nya motorvägen blev färdigbyggd.

Men delar av den tyngre trafiken fortsatte från Vida Vättern till påfarten vid rondellen vid OK.

— Det här är ju inte klokt! Trafikminister Georg Andersson fick beskåda en av dödsfallorna vid E 4 med partibrodern från Odes hög, Bruno Lago, som guide.

Den planerade förbifarten genom Fabriksvägen från Hallins till Ornäs byggs år 2012, och skall även användas som förbifart för motorvägen om det har hänt olyckor mm.

S-start i Östergötland

E 4 en chock för ministern

17 aug 91

Socialdemokraternas partitoppar drog i gång valrörelsen på allvar på fredagen. Det skedde på olika håll i Östergötland, sedan de haft interna överläggningar i Kolmården.

Odeshögsborna fick träffa kommunikationsminister Georg Andersson. Han kunde inte ge dem några löften om kommunens största trafikproblem — de olycksdrabbade korsningarna vid E 4.

— Det är inte klokt. Så här får det inte vara, sade Georg Andersson när han fick se skådet med sju ågon.

— E 4 kommer att rustas upp, men det tar tid.

Utrikesminister Sten Andersson drog i gång sin kampanj i Molala. Det var hans första framträdande efter en tids sjukdom. Sten Andersson försökte fiska las i Molala ström, men fiskarna var lika svårlovarade som väljarna är i år.

Invandrarminister Maj-Lis Löw höll torgmöte i det invandrarstämman i Linköping. Men bara ett tiotal åhörare var på plats.

Samtidigt tuffade miljöpartiets valtag in till Linköpings Central. Birger Schlaug avvisade regeringens arbetslöshetspaket.

I stället för nya berrar, motorleder och flygplatser vill vi satsa på modern kollektivtrafik.

Sidan A7

Vädjan till Georg Andersson: "Gör något åt korsningarna"

ÖDESHÖG
Tre dödsolyckor och upprepade olyckstillbud. Nu kräver de boende utmed E 4 i Odeshög att säkerheten vid de farliga vägkorsningarna förbättras.

I dag besöker kommunikatonsminister Georg Andersson Odeshög. Han kommer då att uppvaktas av de boende utmed E 4 i kommunen.

— Vi hoppas att han kan göra något åt de farliga vägkorsningarna, säger Lennart Ax, som har kämpat i drygt 20 år för en ökad trafikskärskärförbättring vid den här trafikerade E 4.

Dödsolyckor
Det är speciellt utfarten från Tjurtorp och Järnstad samt vägkorsningen vid Stora Åby som har varit svårt olycksdrabbad. Här har under årens lopp inträffat minst tre dödsolyckor. Men Lennart Ax kan räkna upp åttakiliga trafikolyckor med allvariga skador som följd.

Breddad väg, målade vänterfåror och förbättrad sikt är åtgärder som de boende kräver av statens vägverk.

Besviket
— Trots att vi har tittat om de här problemen i flera år har ännu ingenting hänt, säger Lennart Ax, som är besviket på vägverkets agerande.

Han får medalj av Odeshögs räddningschef, Per-Olof Lindelöf, som anser att det är hög tid att något görs för att förbättra vägförhållandena vid E 4-korsningarna.

— Under mina 28 år vid räddningstjänsten har jag larmats ut till flera trafikolyckor i anslutning till vägkorsen E 4—Järnstad, uppger Per-Olof Lindelöf.

Ökad trafik
Olyckorna har i de flesta fall orsakats av vänstersvängar på E 4, en manöver som de boende är hänvisade till för att komma in på den lilla byvägen.

— Det otäcka är att trafiken på senare år har ökat kraftigt och att bilarna köll all fortare, säger han.

BIRGITTA HELLM

Några stolpar inför talet den 6 juni 2009, på torget Ödeshög Personlig presentation.

När jag blev tillfrågad om jag ville hålla talet den 6 juni blev jag först tveksam, då ämnet skulle vara kommunernas sammanslagning för 40 år sedan, men sedan tänkte jag igenom det hela och fick för mig att jag skulle gå lite längre tillbaka i tiden, då vi skulle samlas på torget här.

Därför vill jag först påminna alla om att på denna plats hade Ödeshögs tidigare kommun och municipalsamhälle sina första kontor i mangårdsbyggnaden till Gatugården,
Där Carl-August verkade som kommunens starke man.
Och nu är det här i Centrumhuset.

Ödeshögs första samlade kommunkontor kom till när brandkåren behövde nya lokaler, då fick de plats på var sin våning. (det är huset musikskolan finns i dag.

Dåvarande kommuner Alvastra och Ödeshög hade i början

På 1950-talet ca. 10 500 invånare, varav ca 7300 bara i Ödeshögs kommun varav ca 2 000 personer bodde i Ödeshögs samhälle, av dessa siffror förstår Ni säkert vilka strukturförändringar kommunen har genomgått, eftersom invånarantalet i dag är ca. 5300 personer.

På 1940 och 50-talet blomstrade träindustrin med möbelfabriker och sågverk, konfektionsindustrin, samt Ödeshögs gjuteri och mekaniska verkstad där många som friställdes inom lantbruket fick jobb, men tyvärr blev generationsskiften inom företagen inte vad man väntat sig, Ödeshögs största Metallföretag uppköptes av ett Göteborgsföretag och tillverkningen av ” Transportbanor ” flyttades dit.

Flyttningen av delar till SAAB:s flygplanstillverkning kom till Ödeshög på 60-talet för att stanna ett tiotal år, då tillverkningen återgick till Linköping.

Däremot har Hallins verkstäder liksom Wahlqvists verkstäder utvecklats i Ödeshög, även tryckeriföretaget ” Danagårds” har utvecklats, Ödeshögs Mekaniska är även ett företag som utvecklats, samt Vätternpotatis som numera heter Flenstedt ,jag nämner bara ett litet känt antal.

När det sedan gäller Lantbruken inom kommunen har dessa genomgått stora rationaliseringar där personaltätheten har minskat kraftigt , varför avflyttningen varit mycket stor.

Jag ska passa på att berätta ett minne från min ungdom som jag aldrig glömmer.

Varje tisdag var stor torgdag för alla inte minst bönderna som kom med häst och vagn från hela omlandet, st. Åby, Heda, Rök och Västra Tollstad, m. fl. platser.

Varje köpman hade eget stall för att ställa hästen, det fanns inte mindre än 5 ställen, sedermera gick köpmännen och byggde ett nytt, som sedan blev bilhall (Berglöv sålde Fiat bilar bl.a.), numera är det några företag som finns där.

Som Ni förstår kände bönderna en viss frihet på torgdagen, det var deras helgdag på något sätt, samtidigt som de gjorde upp sina affärer.

Då de tog sig några ” några klunkar ur flaskan ”, om de då blev allt för runda under fötterna, satte kamraterna upp dem på kuskbocken , hästarna var så vana vart de skulle springa så de sprang hem, och då nyktrade bonden till när han var hemma.

Det var lite historia före kommunsammanslagningen som alltid är roligt att minnas.

Som Ni förstår var det många turer innan det var dags för att bilda en kommun, först kom frågan, vad skulle kommunen heta, Alvastra, Lysing eller Ödeshög, det var många turer om den frågan, men som Ni vet heter kommunen Ödeshög, för där fanns ju redan en större tätort som hette Ödeshögs samhälle, och hette på den tiden

Municipalsamhälle, med närmare 2000 invånare.

Alvastra hade sin lilla förvaltning i Svanshals skola, Ödeshög hade sin förvaltning på andra våningen i den tidigare brandstationen som numera är musikskola.

Eftersom Ödeshögs kommun även innefattade Stora Åby socken, hade behovet av bättre boende för äldre ombesörjts.

Genom att ålderdomshemmen Rosenlund och Vårdsäter ersattes med nybyggda Solgården.

Därefter renoverades f.d. Vårdsätters ålderdomshem till kommunkontor som fr. o. m i år överges för att flytta in på översta våningen här bredvid.

Som jag minns har de 40 åren varit intressanta för utveckling och avveckling och sammanslagning av olika verksamheter inte minst inom utbildning, vård och omsorg har byggts ut till hög standard .En sak som jag inte varit belåten med har varit näringslivets utveckling (jag menar affärsverksamheten som kommunen inte lyckats med lokaliseringen.

Eller kan det vara så att vi kommuninvånare (sedan det blev varje mans egendom att ha bil, verkar det vara mest intressant att åka till staden och handla.)

Industrins upp- och nedgång kan sammanfattas till att nämna Husqvarna motorcyklar som tillverkades i Ödeshög och sysselsatt ca. 150 personer, efter ett 10-tal år i Ödeshög flyttades den tillverknigen. Enligt Carl-Göran Larsson var det den värsta katastrof som han upplevt som kommunalråd

Företaget ersatte tillverknigen med åkbara gräsklippare, som sysselsätter ca. 20-talet personer i dag.

1990 drabbades företaget av en storbrand som kostade ca. 100 miljoner att ersätta.

Efter en tvist som varat i 15 år om inplantering av kräftor i sjön och dammluckorna i Visjön, som en gång byggdes för att reglera vattnet till ” Kraftstationen ” i Orrnäs, som hade lagts ned för flera år sedan.

Ägaren till markområdet Elis Borg hade 1986 tröttnat på att inte villkoren upphävts, så han bestämde sig för att tömma sjön helt, vilket blev stor uppståndelse.

År 1991 hoppar Ösjö -partiets grundare Sture Ivarsson av det politiska livet i Ödeshög, han startade partiet med anledning av missnöjet av de övriga partierna i kommunen.

Ösjö -partiet med Sture Ivarsson var ofta på kollisionskurs mot övriga partiers förslag och idéer, men en av Stures idéer var starten av ” Sillunchen ” som tidigare avätits här på torget. .

E-4an som tidigare gick genom Ödeshögs samhälle var en tillgång trots trängseln.

Resultatet av alla nedlagda rastställen och bensinstationer när E-4-an flyttades blev tillkomsten att OK:s bensinstation och raststället Danners byggdes, samt att Rasta med PREM bensinstation utvecklades till stora tank och rastställen.

När E-4an flyttades gjordes försök att bygga ett varuhus i anslutningen till avfarten, vilket blev misslyckat , trots flera försök, lokalerna står i dag tomma och väntar på att en industri ska etablera sig.

Ja det var lite om vår lilla kommun från dåtid till nu tid,
jag vill att vi utbringar ett fyrfaldigt leve för vår kommun och dess invånare.

Jag hade tänkt avsluta mina minnen redan år 2010, men händelseutvecklingen har gjort att jag rotat ytterligare bland mina minnen, och utvecklingen i vårt lilla Ödeshög .Det har gjort ont i min skäl när det gäller den sociala nedrustningen som skett i kommunen . Jag trodde inte att politikerna i Ödeshög, efter min generation! Skulle arbeta för återgång till 1800-talets äldrevård, då de äldre fick fara runt och bo hos sina barn, eller i livets slutskedet fick komma till hemmet för långtidssjuka.

Men mina och Carl-Göran Larssons anteckningar får sätta punkt för för det som vi fått förmånen uppleva.

Bruno Lago i mars år2013

Karl-Göran Larssons minnesanteckningar som jag delvis använt som underlag.

1967 fick vi kontrakt med bensinbolaget Gulf som ville bygga en anläggning med mack och restaurang vid Hejla. Dock fick vägverket tips om det och var snabba att sätta anslutningsförbud för vägarna till Heda och Renstad.

Men Sven Gideskog och jag begärde att få träffa landshövdingen Per Eckerberg och vägdirektör Anders Högberg. Det fick vi men de var inte särskilt positiva till objektet, men till sist gav de med sig. Eckerberg sa "Jag är inte så positiv till sådana här pomes frites osande anläggningar men okej ni får bygga".

I samband med den byggnationen behövdes vatten och avlopp till Hejla, det kostade 900 000 kr varav Gulf åtog sig att stå för 600 000 kr. i och med detta löstes även vattenfrågan i Heda och Rök med omnejd. Det byggdes även några villor i Hejla till de som jobbade på macken och de är bebodda än idag. Idag finns Ödeshögs enda landsbyggsaffär i Hejla.

Risken hade varit stor att varken Porten eller Rasta hade kommit till Ödeshög när E4-an byggdes, om Q8 inte tidigare varit etablerade i kommunen.

1969-70 blev det sammanläggning av Ödeshög och Alvastra kommun.

Namnfrågan på den nya kommunen var uppe till diskussion och förslagen var Ödeshög, Alvastra samt Lysing.

Ödeshög fick majoritet och blev namnet på kommunen.

Jag fortsatte inom kommunpolitiken som ledamot i fullmäktige, kommunstyrelsen och fick även börja som vice ordförande i

byggnadsnämnden under Halvar Anderssons ledning. Efter ett par år blev jag ordförande i byggnadsnämnden. Sven Gideskog var ordförande i den nya kommunstyrelsen så vårt samarbete fortsatte.

Det var stor efterfrågan på villor och hyreslägenheter på kommunens orter. Mycket beroende på omläggningen inom lantbruket som innebar större och bättre maskiner vilket gjorde att antalet personer som behövdes för arbetet minskade. Som väl var ökade samtidigt behovet av arbetskraft inom industrin. Mark som tidigare hade köpts in av kommunen

Ödeshögs Södergård, Skattegården, Gatugården och även senare inköpta Pilgården, Åby Norrgård samt Skrapegården kom att användas till nya byggnader.

Enligt ett bostadsbyggnadsprogram 1971-78 behövdes det byggas 380 bostäder, av dessa var 149 hyreslägenheter och 231 villor. Så det blev ett högt tempo gällande framtagning av byggnadsplaner samt vatten och avloppsplaner till bostäder och industrier. Men vi klarade i stort sett bostadsbyggnadsprogrammet 1971-78. Sen mattades det av något på byggnationen av villor och hyresbostäder under en tioårs period. Den kraftiga byggnationen hade en positiv inverkan på folkmängden, 1974 var det 5835 innevånare och 1981 hade det ökat till över 6200 innevånare.

Hösten 1979 hettade till ordentligt. Kommunstyrelsens ordförande Sven Gideskog avsade sig uppdraget som ordförande den 31/12 1979 och jag blev tillfrågad om jag ville efterträda honom. Jag fick kort betänketid så jag hann inte tänka mig för ordentligt utan svarade genast ja.

Kommunens företag

Ödeshögsverken

Ett gammalt bra företag som gått upp och ned och haft många utvecklingsformer under åren. Började i Ödeshögs gjuteri där Lundells AB idag driver en bilverkstad. I mitten av 1950 talet gled jag in i kommunpolitiken i dåvarande Alvastra kommun som bestod av socknarna Västra Tollstad, Heda, Rök, Svanshalls och Trehörna, som

fullmäktigeledamot och vice ordförande i byggnadsnämnden, Polisman Gideon Bolling var ordförande i byggnadsnämnden, då jag fick en bra skola.

Han lämnade ordförandeskapet efter ett par år och jag blev då ordförande i byggnadsnämnden.

Det saknades båda mark och bostäder i Hästholmen och Trehörna så det gällde att få fram mark och upprätta byggnadsplaner på båda orterna. Sven Gideskog som var kommunstyrelsens ordförande och jag jobbade för att få fram nya arbetstillfällen. I Forsby startade Kalle Lundell en anläggning för hantering av potatis som numera heter Flenstedt.

I Heda startades en såganläggning som senare blev en mekanisk verkstad.

Wahlqvist

Började sin verksamhet i Hästholmens gjuteri 1972 i hyrda lokaler med sex anställda.

Wahlqvist utvecklades och byggde en egen lokal på Backasands industriområde 1977.

Wahlqvist växte och behövde ytterligare lokaler, i januari 1984 löste de problemet genom att köpa Ödeshögsverken.

Hallin s

1964 flyttade Ola Hallin företaget från Stockholm till Ödeshög. 1976 såldes Hallin till Incentive gruppen. 10 år senare köpte bröderna Bengt och Bernt Hallin tillbaka företaget till familjen. Produktionen har varit och är den samma i dag, rostfritt för storkök och livsmedelsindustri. Hallin är ett fint företag vars tillverkning har ökat.

Huskvarna

Flyttade sin tillverkning av armémotorcyklar till Ödeshög 1969, tillverkningen övergick senare till vanliga motorcyklar, crossmaskiner och tävlingsmaskiner. 1987 överläts tillverkningen till ett företag i Askersund. Huskvarna har gått över mer och mer till tillverkning av gräsklippare och speciellt till fina åkgräsklippare, motorsågar samt röjsågar.

1982 köpte Huskvarna A8 Fastigheten Hejaren 4 för 2,1 miljoner kronor av kommunen.

I avtalet fanns ett tillägg som sade att bolaget tvingas böta om inte minst 160 anställda fanns i verksamhet 1983. Böterna innebar 10000 kr för varje person under 160 stycken. Bolaget klarade avtalet med glans. Avtalet förhandlades med VD Leif Johansson nuvarande VD för Volvo.

SAAB

Kom till Ödeshög 1964 med i huvudsak militär produktion. När Viggen skulle upphöra under 1980 talet var många oroliga för framtiden, men den militära produktionen byttes successivt ut mot civil produktion genom tillverkning av delar till passagerarplanet SF340. SAAB hade stora krav på lokalerna men kommunen fick bra hyra. SAAB lämnade lokalerna i Ödeshög

och Mekaniska i Heda som hade behov av större lokaler köpte dem 2002 och har full verksamhet där.

AB Danagårds Grafiska tryckeri

Företaget såg dagens ljus i samma fastighet som polisstationen, där de båda grundarna plus en anställd började trycka och så småningom också binda trycksaker. Företaget växte snabbt och flyttade till en gammal bilhandelslokal som sedan har byggts till i flera omgångar. De har ett 60-tal anställda.

Ödeshögs möbelkompani

Låg tidigare där Solgården och Atriumgården finns idag. Företaget startades av Halvar Andersson, Olof Fridlund och Wahlströms. Flyttade till en ny plats där det tidigare låg ett sågverk, har numera fina lokaler. Tillverkar fina kvalitetsvaror.

Tvätten

Tvätten i Ödeshög har under åren utvecklats, var tidigare FFV Förenade Fabriksverken, landstingets och försvarets tvätter. Genom duktiga ägares ledarskap

har maskinparken utvecklats till en hög standard och kapacitet som givit många kvinnor jobb.
Berg och Falk

1963 startades Berg och Falk Befab av Bernt Berg och Sven Falk i Sunneryd.
Började med en jordbrukstraktor Nuffield med frontskopa köpt av Calle Berglöf. Har utvecklats med verksamheter i Rinna, Mjölby och Linköping samt med jobb utanför länet.

Byggnationer inom kommunen

En ny läkarstation byggdes 1974. Den byggdes sedan till och om 1987 och fungerar bra.

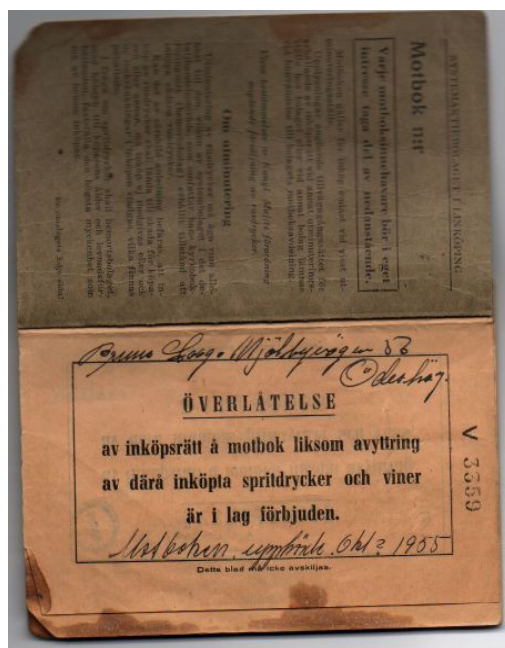
1982-83 byggdes LeBris varuhus på Backasand av Lennart Karlsson och Brivo Törner därav namnet LeBri. En djärv satsning med stor variation och många försäljningsobjekt, står för närvarande tomt men det finns intressenter. På området finns intressanta objekt som Rasta,

Wahlqvist, Kyrkljus, Skattegårdens handelshus och även nya objekt.

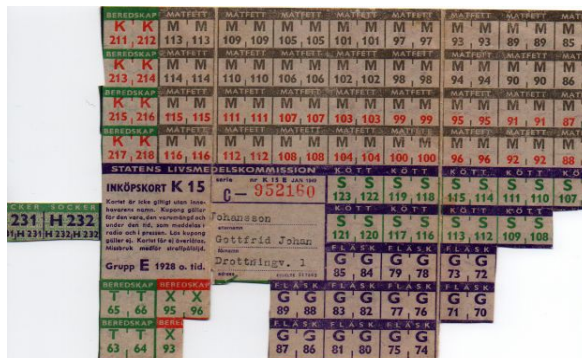
Nytt centrum byggdes 1986-87 med nya lokaler för bibliotek, folktandvård (som har flyttat till vårdcentralen), samlingsal, livsmedelshall, systembolag, vänthall, busshållplats samt upprustning av Hotell och Café. 1989 byggdes Atriumgården och servicelägenheter.

Jobbade sista åren med den nya trafikplatsen där R50 ansluts till E4an och området vid östgötaporten. Det har varit intressant och lärorikt att arbeta i kommunen. Man har till väldigt stor del fått samarbeta med trevliga och positiva människor i nära 40 år.

Jag slutade den 31 december 1993.

På 1940-talet fick alla invånare ransonerings kort för olika varuinköp. Det kunde vara livsmedel av olika sorter. Anne-Maries pappa hade sparat en liten portfölj med ransoneringskort, som jag kopierat, som synes fick butiken klippa för varje inköp.. kortet var utställt på Anne-Maries farmor.

En annan händelse skedd på 1950-talet, det fanns något som hette ” Motbok ” för inköp på Systembolaget, som det hette på den tiden. Jag har kopierat den bok jag hade för bevarande av minnen

På cykel genom Ödeshög någon gång på 50-talet

Farfar Viktor på torgtur medelst cykel

storgatan vid konsum

Parken med skolan i bakgrunden

kyrkbacken mot torget

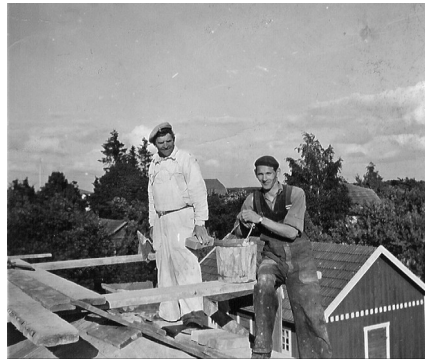
Ridströms ambulerande leksaksstånd

(bilderna i boken är antingen egna eller hämtade från hembygdsboken)

.... lite bilder på mig från åren som flytt

Roger o Bruno 1950

Einar och Bruno vid bygget på vinkelg 1955

Året är 1976

1986

70 år

Firar de 60 åren

80 år

90 år